

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA - USTANOVLJENA 4. OKTOBRA 1944 - MED NARODNOOSVOBODILNO BOJBO JE IZHAJALA KOT DNEVNIK IN EDINIK OD OSVOBODITVE DO 1. JUL 1951 KOT DNEVNIK NATO PA KOT EDINIK - OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA V REDAKCIJSKI POVEZANOSTI S "BORBO"

ZASEDANJE ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE ZAKLJUČENO

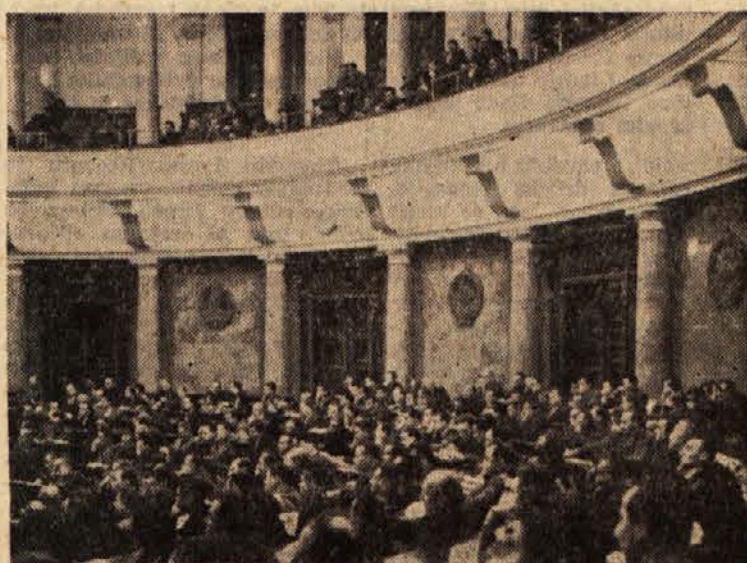
Oba domova Skupščine v celoti sprejela ZVEZNI DRUŽBENI PLAN ZA 1957. LETO

Na skupni seji je Avdo Humo podal ekspozice o osnutku zveznega proračuna, Ivan Gošnjak o proračunu narodne obrambe, Svetislav Stefanović pa o proračunu za notranje zadeve

Na posebnih sejah sta oba domova Zvezne ljudske skupščine v četrtek dopoldne sprejela osnutek družbenega plana za prihodnje leto. Med obravnavanjem osnutka družbenega plana v podrobnostih so v Zveznem svetu in Zboru proizvajalcev sprožili več spremenjalnih predlogov. Predstavniki Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović, Milentije Popović in Nikola Minčev so dajali pojasnila o vprašanjih, zajetih s spremenjalnimi predlogi, in odgovarjali na vprašanja posameznih ljudskih poslancev.

Naš proračun od dežel Severne in nekaterih manjših dežel Zahodne Evrope. VSE POTREBE VOJSKE MORAMO ZAGOTOVITI IZ LASTNIH SREDSTEV Državni sekretar Ivan Gošnjak je govoril v svojem ekspoziciji tu- (Nadaljevanje na 2. strani)

Naš proračun od dežel Severne in nekaterih manjših dežel Zahodne Evrope. VSE POTREBE VOJSKE MORAMO ZAGOTOVITI IZ LASTNIH SREDSTEV Državni sekretar Ivan Gošnjak je govoril v svojem ekspoziciji tu- (Nadaljevanje na 2. strani)

5 skupne seje obeh domov Zvezne ljudske skupščine

V novih pogojih nastalih po anglo-francoskem napadu na Egipt je Kairo pripravljen na pogajanja o Sueskem prekopu zgolj v okviru OZN

Kairo, 28. dec. (Tanjug). - V OZN so včeraj objavili, da je bil z egiptovsko vlado dosežen načelni sporazum o očiščevalnih delih na Sueskem prekopu. Določbe tega sporazuma niso znane, sodijo pa, da se bodo dela v kratkem, nemara že danes začela v polnem obsegu in da bodo za prvo silo plovbo po prekopu lahko obnovili v desetih tednih.

Kairo, 28. dec. (TASS). Predsednik egiptске republike Gamal Abdel Naser je sprejel skupino sovjetskih novinarjev ter ji dal nekaj odgovorov na zastavljena vprašanja. Na vprašanje, kaj misli glede ukrepov, ki jih bil treba storiti za ublažitev napetosti na Blaznjem vzhodu, je odgovoril, da morajo napraviti prvi korak kolonialistične sile s tem, da prizpoznajo neodvisnost in svobodo narodom, ki žive v tem delu sveta.

črte med Izraelom in Egiptom. Egiptovska vlada sodi, da se je treba o vseh vprašanjih glede plovbe po prekopu neposredno pogajati z OZN. Egipt ne namerava začeti nobenih posebnih neposrednih razgovorov z Veliko Britanijo in Francijo. Opozarjajo na to, da so bile oktobra končane že vse priprave za nova pogajanja v Ženevi, do katerih pa ni prišlo zaradi napada na Egipt. Al Akbar ugotavlja, da je OZN edino pravo mesto za urejanje vseh vprašanj v zvezi s prekopom, in pripominja, da bi morali Velika Britanija in Francija videti, da sta spričo svoje agresije izgubili sleherni pravico na pogajanja z Egiptom. Tudi Al Saab zavrača sleherni možnost posebnega pogajanja z Veliko Britanijo in Francijo, poudarja pa, da še nadalje velja za podlago znanih šest načel, ki jih je bil sprejel Varnostni svet. Uradni krogi pravijo, da bi se morali glede zamenske konvencije iz leta 1888 pogajati Egipt in vsi drugi uporabniki ne glede na to, ali imajo mornarico ali pa gredo po prekopu samo njihovi proizvodi. Egipt bo brzkone sprožil tudi akcijo v OZN, da bi le-ta prevzela pobudo za ureditev tega vprašanja. S tem v zvezi omenjajo tudi daljše bivanje ministra Favzija v New Yorku. Diplomatski krogi v Kairu sodijo, da je egiptovski predlog o konferenci vseh uporabnikov pod okriljem OZN in da bi se poprej sestel še organ za pogajanja, zdaj spet aktualen.

Iz ekspozicije Avda Huma

Avdo Humo je v svojem ekspoziciji med drugim rekel, da znaša zvezni proračun za leto 1957, predložen Ljudski skupščini, 268.004.000.000 dinarjev dohodkov in toliko tudi izdatkov. Celotni znesek proračuna je v primerjavi z letošnjim letom večji za 55 milijard 504 milijone, če pa upoštevamo sredstva, dana naknadno zveznemu proračunu iz rezerve federacije iz leta 1956, in če izločimo iz tega zneska sredstva, predvidena za potrebe ljudskih republik z njihovim deležem pri davku na promet in dotacijah za cestne sklade, je proračun za prihodnje leto manjši od letošnjega za 276 milijonov.

Drugi glavni dohodek zveznega proračuna je del zveznega davka na dobiček, ki je predviden za prihodnje leto v znesku 35.412.000.000 din ali 12,5% celotnega zneska dohodkov zveznega proračuna za leto 1957. Tretji glavni dohodek zveznega proračuna je del prispevka k proračunu iz dobička gospodarskih organizacij. Ta dohodek je predviden v znesku 46.362.000.000 din ali 17,3% celotnega zneska dohodkov zveznega proračuna. Dohodki zveznih organov in ustanov so predvideni v znesku 2.750.000.000 din, ostali dohodki pa v znesku 1.250.000.000 din, skupaj torej 4 milijarde ali 1,5% celotnega zneska dohodkov. V novem proračunu so nekateri izdatki v primerjavi z letošnjim letom zvišani, drugi pa znižani. Celotno znižanje znaša po odbitku zneskov za ljudske republike 276 milijonov dinarjev. Najbolj so znižani izdatki za investicije in odplačevanje naših dolgov v tujini, pač pa so znatno večji izdatki za potrebe državne uprave. Izdatki zveznih organov in ustanov so predvideni v znesku 14.040.000.000 din in so v primerjavi z letošnjim letom večji za 2.036.000.000 din. Znatno se bodo povečali izdatki zlasti zaradi zvišanja plač delavcev in uslužbencev državnih organov in ustanov. Materialni izdatki zveznih organov in ustanov, ki so znašali letos 5.494.000.000, znašajo v novem proračunu 6.347.700.000 din ali za 853.400.000 din več. V tem so vračunani med drugim izdatki za našo udeležbo na svetovni razstavi v Bruslju.

NEPREDVIDENE INVESTICIJE

Po osnutku proračuna za prihodnje leto bodo znašale nepredvidene investicije 4.566.000.000 din ali 1.202.000.000 din manj, kakor so znašale letos. Za prihodnje leto so predvidena sredstva skoraj izključno namenjena nadaljevanju in dograditvi že začelih objektov ter za dela v zvezi z obnovo, rekonstrukcijo, popravilom in adaptacijo posameznih objektov. Negospodarske investicije za same zvezne organe in ustanove pa znašajo 3.551.600.000 din.

INVALIDSKE POKOJNINE IN ZDRAVSTVENA ZAŠČITA INVALIDOV

Za invalidnine vojaških vojnih invalidov, za prejemke družinskih invalidov ter invalidskih in otroških doklad je določenih 9.915.000.000 din ali 43 milijonov več, kakor so znašali ti izdatki letos. Osebnih in družinskih invalidnih prejemka 330.000 ljudi. Za zvišanje invalidske doklade je določenih 177 milijonov, za zdravstveno zaščito vojaških vojnih invalidov pa 1.157.000.000 din.

Na koncu svojega ekspozicije je Avdo Humo govoril o dotacijah skladom za ceste ljudskih republik. Proračunska potrošnja ljudskih republik je določena na ravni letošnje. Dotacije skladom za ceste ljudskih republik bodo znašale dve milijardi din.

Proračun Državnega sekretariata za narodno obrambo

O proračunu dohodkov in izdatkov državnega sekretariata za narodno obrambo je poročal državni sekretar Ivan Gošnjak. Ta proračun je predviden na isti rav-

V novem letu bo treba kupiti za 3.725.000.000 din opreme in orožja manj kakor letos. Ta vsota bi bila za 1.136.000.000 večja, da ni bilo upokojitve oficirjev. Osebnih izdatki bodo znašali po novem proračunu 30 milijard, operativni 2.820.000.000 din, materialni 122 milijard 580 milijonov, izdatki za vojno gospodarstvo pa 3 milijarde. Izdatki za kopensko vojsko bodo znašali 122.596.839.000 din ali 71,02% vsega proračuna, za vojno letalstvo 24.374.087.000 din ali 15,38%, za vojno mornarico pa 18.556.047.000 ali 11,71% vsega proračuna.

sekretariata za narodno obrambo so predvidena znatna sredstva za izdatke gospodarskega značaja, in sicer za stanovanja 8 milijard, za ceste 6 milijard, za vojno gospodarstvo 3 milijarde, za dotacije raznim organizacijam pa 704 milijone. Vsi ti izdatki znašajo 17.704.000.000 din ali 17,17% celotnega proračuna. Če vračunamo izdatke za druge potrebe razen vojske, znaša proračun 7,8% narodnega dohodka. S tem odstotkom smo se približno izravnali glede vojnega proračuna z ZDA, Anglijo, Francijo in večino vzhodnoevropskih dežel, večji pa je

INVESTICIJE ZA VOJNO GOSPODARSTVO

Prihodnje leto bodo znašale investicije za vojno gospodarstvo 7 milijard. Delež državnega sekretariata za narodno obrambo bo znašal pri tem 3 milijarde, 4 milijarde pa bodo dala podjetja vojne industrije iz investicijskih kreditov. Kredit za nakup nove opreme za podjetja vojne industrije in izdatke za gradbena dela za dograditve nekaterih podjetij bo znašal 2.500.000.000 din.

PROIZVODNJA VOJNE INDUSTRIJE ZA TRG BO ZA 30% VEČJA

Prihodnje leto bo poslala vojna industrija na naš trg več novih izdelkov. Njena proizvodnja za trg bo narasla v primerjavi z letošnjim letom za 30%. Povečala se bo zlasti proizvodnja vojnih industrijskih podjetij, vključenih v program avtomobilske in motorne industrije, kakor tudi v podjetjih, ki zalagajo našo industrijo s polizdelki. V novem proračunu državnega

Tudi Anglija se brani poravnati škodo Egiptu, ki mu jo je prizadejala s svojim napadom

London, 28. dec. (Tanjug). Tu se niso uradno komentirali egiptске zahteve po tem, da morajo Velika Britanija, Francija in Izrael plačati škodo, ki jo je Egipt prizadejala njihova agresija. Očitno pa je, da so pričakovali ta korak egiptске vlade. Londonška vlada je zaskrbljena predvsem zaradi tistega, kar se krije za zahtevo po odškodnini, namreč vprašanje bodočnosti Sueskega prekopa. Oklepa se namreč trditve, da so zahteve Londona in Pariza nasproti Egiptu slej ko prej utemeljene. Egiptska vlada, da je zapolnila premoženje britanskih in francoskih državljanih, ne da bi jim dala odškodnino, razen tega pa Egipt še ni izplačal odškodnine delničarjem bivše sueske družbe, ki je bila nacionalizirana pred šestimi me-

NASER SOVJETSKIM NOVINARJEM KONEC MITA da Arabci ne morejo živeti brez Britancev

Kairo, 28. dec. (TASS). Predsednik egiptске republike Gamal Abdel Naser je sprejel skupino sovjetskih novinarjev ter ji dal nekaj odgovorov na zastavljena vprašanja. Na vprašanje, kaj misli glede ukrepov, ki jih bil treba storiti za ublažitev napetosti na Blaznjem vzhodu, je odgovoril, da morajo napraviti prvi korak kolonialistične sile s tem, da prizpoznajo neodvisnost in svobodo narodom, ki žive v tem delu sveta. Poudaril je, da morajo te države opustiti vmešavanje v notranje zadeve bližnjevzhodnih dežel in tudi misel, da je Blaznji vzhod njihovo vplivno področje. O izraelskem problemu je dejal, da je tu najvažnejše vprašanje meja med Izraelom in arabskimi deželami, potem pa tudi vprašanje palestinskih beguncev. Po njegovem mnenju je suesko vprašanje še nadalje glavni vzrok napetosti na Blaznjem vzhodu. Kar se tiče prekopa, je to integralni del Egipta, ker je speljan prek egiptskega ozemlja. »Če nam ga bodo skušali vzeti, bo to pomenilo vmešavanje v naše notranje zadeve in temu se bomo uprli.«

ugotovitev je, da je Izrael odskočna deska kolonialističnih sil, in da se ga bodo zato zmeraj poskušali poslužiti za svoje načrte. Druga ugotovitev je v kratkem ta, da so vse arabske dežele domumele, da ne more biti sožitja med kolonializmom in nacionalno neodvisnostjo. Tretja pa je, da kolonialne države gotovo ne bodo opustile poskusov, da bi dosegle svoje namene. Poudaril je, da je naposled zatrt »mit, da Arabci ne morejo živeti brez britanske sodelovanja in zaščite«. Na koncu svojega govora s sovjetskimi novinarji je Naser izrazil prepričanje, da bodo dobri odnosi med Sovjetsko zvezo in Egiptom pripomogli k razvoju Egiptске republike.

Letala za prevoz čet OZN z njih sedanjih oporišč ob Sueskem prekopu, na Sinaj, v Gazo in na staro demarkacijsko črto

Kairo, 28. dec. (Tanjug). Pričakujejo, da bodo varnostne sile OZN dobile na razpolago letala, ki bodo prepeljala enote na Sinajski polotok. Predstavniki poveljstva OZN je izjavil, da bodo do konca leta prispele vse čete OZN na Sinajski polotok, na demarkacijsko črto in v Gazo. S Suez je včeraj krenilo okrog 700 Dancov in Norvežanov, danes pa jim je sledil kolumbijski odred. Švedske in finske čete, ki so v Port Saidu, bodo krenile na Sinaj malo pozneje. V začetku januarja bodo brzkone prispele prek Bejruta tudi indonezijske enote v sestavi varnostnih sil OZN.

Kitajska in Pakistan

Lahore, 28. dec. (Nova Kitajska). Na slovesnem sprejemu v Lahoru je Cu En Laj rekel, da je glavni cilj njegovega obiska v Pakistanu še nadalje utrditi prijateljstvo med LR Kitajsko in Pakistanom. Prijateljstvo med obema deželama temelji na njunem skupnem hotenju, da se bojujeta proti kolonializmu. Cu En Laj je poudaril, da je med drugim prišel v Pakistan zato, da bi obogatil znanje kitajskega naroda, ki se hoče učiti od vseh dežel, velikih in majhnih, zlasti pa od sosednjih. Nadaljnji cilj njegovega obiska je ohranitev miru, za kar bosta oba naroda zastavila skupno vse sile. Guverner Zahodnega Pakistana je v svojem govoru dejal, da lahko Kitajska in Pakistan kljub različni družbeni ureditvi živita v prijateljstvu in poglabljata medsebojno sodelovanje. Cu En Laj je danes odpotoval v Dako, kjer se bo mudil dva dni.

VREMENSKA NAPOVED

pretežno oblačno in zamegleno. Na Primorskem večje razjasnitve in slaba burja. Jutranje temperature med -10 in -8, na Primorskem okoli 0, najvišje dnevne temperature med -5 in -1, v Primorju s stopinj C. Stanje vremena: Jedro hladnega zraka se je iznad Alp pomaknilo na Apeninski polotok. Upple zračne mase so v zvezi s slabimi frontalnimi motnjami zajele južosaharno del kontinenta.

OZAKLUČKU JUBILEJNEGA IN GOSPODARSKEGA LETA V NAŠEM NAJSTAREJSEM RUDARSKEM MESTU

PRESEDNİK TITO IN TOVARİŠ REGENT

častna občana Idrije

Za nadaljnji razvoj idrijske občine bodo letos porabili skupaj 576 milijonov dinarjev

Idrija, 28. dec. — Na večerašnji slavnostni seji ob zaključku letošnjega jubilejnega in gospodarskega leta je občinski ljudski odbor v Idriji sprejel odloka o imenovanju predsednika republike maršala Tita in člana izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije tovariša Ivana Regenta za prva častna občana idrijske občine. Ljudski odborniki so zavedni predlog predsednika občine tovariša Lada Božiča sprejeli z navdušenjem in sproščenim aplavzom.

Na sejo so povabili tudi dijake VIII. razreda idrijske gimnazije. Prisrčne slovesnosti sta se razen slavljenca tovariša Regenta udeležila tudi predsednik OLO Gorica inž. Karmelo Budihna in sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov Tine Remškar.

Uvodoma je predsednik ljudskega odbora tovariš Lado Božič govoril o razvoju in prizadevanjih idrijske občine v zadnjih 16 mesecih po ugotovitvi komunalnega sistema. Napredek, ki so ga dosegli na raznih področjih družbenega življenja v našem najstarejšem rudarskem mestu, je tovariš Božič v svojem obširnem in izčrpnem referatu ponazoril s številnimi ugotovitvami in podatki. Potem ko je poudaril, da v organih družbenega upravljanja in samoupravljanja deluje preko 1000 državljanov, se je obširneje zadržal pri obravnavanju gospodarskih vprašanj. Vsa sredstva, ki so jih letos vložili v investicijsko dejavnost, znašajo 576 milijonov dinarjev. Od tega gre 363 milijonov v gospodarske namene, nadaljnjih 213 milijonov dinarjev pa za negospodarske investicije.

Tovarišu Ivanu Regentu je predsednik občine v imenu ljudskega odbora izročil diplomu o imenovanju za častnega občana, ki je umetniško delo idrijskega rojaka akademskega slikarja Ivana Seljaka-Copiča, ter darilo: zlat prstan z vgrviranim grbom mesta Idrije, dalje garnituro idrijskih čipk in album raznih fotografij z Idrijskega. Predsedniku Titu so s seje poslali pozdravno pismo, diplomu in darila pa mu bo izročila posebna petčlanska delegacija, ki ga bo obiskala v kratkem.

Tovariš Regent je v svoji zahvali za priznanje obudil spomine na revolucionarno delovanje v Idriji in drugod v Primorju pred prvo svetovno vojno in po njej. Dejal je, da je bila Idrija zmeraj središče napredne socialistične misli in je taka ostala do današnjih dni. Ob zaključku lepe in tople slovesnosti je predsednik občinskega ljudskega odbora podaril delovna odlikovanja petim rudarjem, ki jih je za njihove zasluge pri socialistični izgradnji odlikoval predsednik Tito.

Na slavnostnem kosilu v hotelu »Nanos« je častnima občanom nazdravil sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov tovariš Janko Luka, zahvalil pa se je tovariš Ivan Regent.

M. D.

SEJA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Več novih uredb, odlokov in sklepov

s področja gospodarstva so sprejeli

Beograd, 18. dec. (Tanjug). Danes je bila seja Zveznega izvršnega sveta, ki ji je predsedoval Rodoljub Čolaković. Na njej so sprejeli več uredb, odlokov in sklepov s področja gospodarstva, s katerimi je med drugim urejeno in zagotovljeno nemoteno delovanje nekaterih odredb zveznega družbenega plana za leto 1957.

Zvezni izvršni svet je spreminil in dopolnil uredbo o izpolnjevanju zakona o prispevku za stanovanjsko izgradnjo. V bodoče se bodo ti prispevki plačevali v sklad z kreditiranjem stanovanjske izgradnje. Iz tega sklada bo moč dajati posojila tudi za izgradnjo komunalnih naprav, toda samo v zvezi z zidanjem stanovanjskih hiš.

ZIS je spreminil in dopolnil tudi uredbo o upravljanju osnovnih sredstev gospodarskih organizacij. Med drugim je določeno, da veljajo za osnovna sredstva tudi ustanovne naložbe na novo ustanovljenih gospodarskih organizacij oziroma novih obratov. Tako dobimo novo kategorijo investicijskih naložb, ki se ločeno izkazuje in ločeno amortizira, zneski amortizacije pa se uporabljajo predvsem za izplačila investicijskih kreditov, iz sredstev katerih se ti izdatki finansirajo. Uredba tudi določa, da bo v prihodnje onemogočena praksa, da bi prišli na vodilna mesta v podjetjih zaradi gospodarskih prestopkov kaznovani ljudje. Gospodarska organizacija, ki bi zaposlila človeka, kateremu je gospodarsko sodišče prepovedalo opravljanje vodilne posele za 1 do 5 let, bo kaznovano z denarno globo do milijon din.

ZIS je spreminil in dopolnil začasni odlok o stopnjah amortizacije osnovnih sredstev gospodarskih organizacij. S tem se zvišajo amortizacijske stopnje za tri skupine osnovnih sredstev (omrežje in razdeljevanje nizke napetosti, kabelski vodi močne napetosti in sredstva za razdeljevanje električne energije), katerih celotni efekt bo znašal približno 2,5 milijarde din letno.

ZIS je spreminil dosežani odlok o načinu uporabe sredstev amortizacijskega sklada, tako da bo gospodarskim organizacijam odtujeno omoogočeno, da bodo pravčasno uporabljale razpoložljiva sredstva svojih amortizacijskih skladov. Odobranje programa predvidenih del ostane v veljavi, toda samo za dela, katerih vrednost presega 50 milijonov.

ZIS je spreminil in dopolnil tudi uredbo o tarifi davka na promet, ki se ne bo več plačeval na posebne kredite gospodarskim organizacijam, ker ti krediti dejansko nadomeščajo njihova obratna sredstva in nimajo značaja drugih bančnih kreditov. V dopoljenem besedilu uredbe je tudi predvideno, da lahko ljudski odbori občin predpišejo občinski davek na ves promet na drobno na svojem področju, razen davka na promet proizvodov, za katere je z zveznimi predpisi določen regres.

ZIS je sprejel odlok, po katerem se bo 32 odstotkov presežka republiških in okrajnih zavodov za socialno zavarovanje iz leta 1954 porabilo za finansiranje izgradnje in opremljevanje zdravstvenih naprav, predvsem tistih, ki jih že gradimo. Tega denarja je skupaj 2132 milijonov.

ZIS je na današnji seji tudi sklenil, da se bo v letu 1957 uporabljal odlok o stopnjah davka na dohodek ter odlok o načinu in pogojih, v katerih lahko določene gospodarske organizacije uporabljajo sredstva investicijskih skladov, izvirajočih iz davka na dobiček.

ZIS je spreminil člen 4. uredbe o ustanovitvi in delu Zveznega statističnega urada in statističnih uradov ljudskih republik. Ta sprememba predvideva, da veljajo nepravilnosti v statističnih podatkih gospodarskih organizacij za prekrške, ki se kaznujejo z denarno globo od 20.000 do 500.000 din. Sprejel je tudi sklep o odobritvi kredita gradbenim podjetjem za izplačilo odškodnine delavcem za izgubljene zasluge zaradi prekinitev dela v letu 1956 in v zimskem obdobju v 1956 in 1957. Zveznemu vodnemu skladu je odobril kratkoročno brezobzorno posojilo v znesku 1300 milijonov.

ZASEDANJE SKUPŠČINE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA V LJUBLJANI

Nega in prehrana bolnikov odprti vprašanja

Ljubljana, 28. dec. — Danes se je zbrala na svoji VI. redni zasedanji skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani. Na skupščini so najprej kritično premetrili ugotovitve komisije za pregled prehrane in komisije za materialno in finančno poslovanje kliničnih bolnišnic v Ljubljani, nato pa poročilo skupščinske komisije za zobozdrav-

stvo o finančnem stanju in splošnem poslovanju zobozdravstvenih ambulant v okraju.

Kako je s prehrano v kliničnih bolnišnicah, je poročal dr. Franta Miš. Objektivne razmere (pretni in funkcionalno neustrezni prostori, pomanjkanje kuhinjske in druge ustrezne mehanizacije itd.) ne omogočajo vselej ureditve za bolnike primarne prehrane. Razen tega se posebej v kuhinji še okusna in izdatna, na tudi po več ur dolgi poti do bolnika ohladi in »izgubi« včasih tudi do polovice svojih kalorij. Tako govorice, da bi strežne osebe prilaščale del hrane za bolnike, pogosto je drže. Za to ugotovitevjo pa stoji spet vrsta neomogočih objektivnih okoliščin. — Problem, ki je nemara celo najhujši od neustreznih prostorov: strešno in pomožno osebo klinik je izredno slabo plačano. Zato ga je uprava često prisiljena jemati kar »s ceste« ter ga šele nato postopoma privzgjajati za odgovorno delo z bolniki. Razen tega je na klinikah še izredno pomanjkanje kvalificiranih srednjih in nižjih medicinskih kadrov. Vendar so posebno v zadnjem letu uprava in predvsem vodilno srednje medicinsko osebo po klinikah z vrsto tečajev in z intenzivnim izpopolnjevanjem opreme začeli uspešno izboljševati omenjene razmere. Ni pa moč zanikati ugotovitve, da je vodilni zdravnik kadeer na klinikah v svojem nesporno zelo visokem strokovnem delu je zanemarljivo vprašanje prehrane, nega in odnosa do bolnikov. — Po tehnični razpravi, potem ko je postulaša tudi poročevalca komisije za finančno in ekonomsko poslovanje kliničnih bolnišnic dr. Beningerja, je skupščina sklenila z upravo bolnišnice pospešeno sodelovati pri vseh izboljševalnih ukrepih.

Ziva in poučna je bila tudi razprava o poslovanju zobozdravstvenih ambulant, o čemer je poročal dr. R. Sedej. Kakovost zobozdravstvenih del se je v ljubljanskem okraju zadnje leto nekoliko izboljšala. Toda kljub temu, da se je število zobozdravstvenih ambulant od bivših 24 letos povečalo na 30 ambulant, je število zobozdravstvenih storitev v okraju padlo. To, in pa dejstvo, da je skoraj dve tretjini zobozdravstvenih ambulant v okraju finančno pasivnih, medtem ko je tretjina, ki dela v istih pogojih, aktivna, je Zavod za socialno zavarovanje navedlo na misel, da bi bilo treba sedanj sistem poslovanja zobozdravstvenih ambulant izpopolniti v smeri večje storilnosti. To naj bi dosegel predvsem s smotrno stimulacijo zornih terapevtov.

Zatem je direktor Zavoda Slavko Kovarčič predložil skupščini orientacijski predračun izdatkov za prihodnje leto. Skupaj bi predvideni izdatki znašali 2129 milijonov 780.000 dinarjev v primeri z letošnjimi 1708 milijoni 600.000 dinarji. Dokončan proračun Zavoda za leto 1957 pa bo moč objaviti šele po sprejetju novega družbenega plana republike in okrajev ter predvidenega zvišanja plač, ki bodo dvignile tudi cene zdravstvenih storitev.

LEKNA SKUPŠČINA REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZNIČARJEV

Železničarjem je treba pomagati

Ljubljana, 28. dec. — Republiški odbor sindikata železničarjev za Slovenijo je imel danes v Sindikalnem domu redno letno skupščino. Izvolili so nov odbor, o delu v minulnem letu pa je poročal predsednik Batagelj, medtem ko so številni delegati iz gostice sodelovali pri razpravi.

Ni naš železničarji so v tem letu dosegli pri svojem delu znatne uspehe ter zadostili potrebam našega gospodarstva. Tudi podjetja za vzdrževanje osnovnih sredstev so se trudila doseči planske naloge, razne težave pa so zakrivila, da kvaliteta dela v nekaterih primerih ni bila zadovljiva. Prizadevanja, kako dvigniti storilnost, izboljšati kvaliteto dela in zajamčiti varen promet s preprečevanjem nezgod narekujejo številne naloge sindikalnim organizacijam.

Od sindikalnih organizacij pričakuje članstvo tudi pomoč pri ureditvi življenjskih pogojev železničarjev. Stanovanjska stiska in pomanjkanje kvalitativnih in cenčnih menz otežkočata njihovo delo, ki je vsaj v posameznih službah zelo težavno. Del že tako preobremenjenega železničarskega kadra, dobra polovica jih niti ni mogla izkoristiti letnega dopusta, pa ima še posebne težave, ker mora glede na pravilnik izpolniti svojo splošno izobrazbo. Tako se dogaja, da se mnogi uslužbenci po 8-urnem delu vozijo v oddaljene kraje k pouku, nato pa se pozno ponoči utrujeni vračajo na delo.

Živa in poučna je bila tudi razprava o poslovanju zobozdravstvenih ambulant, o čemer je poročal dr. R. Sedej. Kakovost zobozdravstvenih del se je v ljubljanskem okraju zadnje leto nekoliko izboljšala. Toda kljub temu, da se je število zobozdravstvenih ambulant od bivših 24 letos povečalo na 30 ambulant, je število zobozdravstvenih storitev v okraju padlo. To, in pa dejstvo, da je skoraj dve tretjini zobozdravstvenih ambulant v okraju finančno pasivnih, medtem ko je tretjina, ki dela v istih pogojih, aktivna, je Zavod za socialno zavarovanje navedlo na misel, da bi bilo treba sedanj sistem poslovanja zobozdravstvenih ambulant izpopolniti v smeri večje storilnosti. To naj bi dosegel predvsem s smotrno stimulacijo zornih terapevtov.

Zatem je direktor Zavoda Slavko Kovarčič predložil skupščini orientacijski predračun izdatkov za prihodnje leto. Skupaj bi predvideni izdatki znašali 2129 milijonov 780.000 dinarjev v primeri z letošnjimi 1708 milijoni 600.000 dinarji. Dokončan proračun Zavoda za leto 1957 pa bo moč objaviti šele po sprejetju novega družbenega plana republike in okrajev ter predvidenega zvišanja plač, ki bodo dvignile tudi cene zdravstvenih storitev.

Družbeni plan je sprejet

Bojazen, da zvezni družbeni plan za prihodnje leto ne bo sprejet že v letošnjem letu, se ni izpolnila. Ljudska skupščina ga je te dni sprejela, čeprav se zaveda, da vsebuje še marsikatero pomanjkljivost, ki pa jo bo moč odstraniti o prihodnjem letu. Prav o ta namen, da bi bile omogočene določene spremembe, ki jih že predvidevamo ali pa se bodo pokazale nujne med letom, so namreč v družbenem planu zagotovljena velika sredstva za družbeno rezervo, skupno 60,3 milijarde dinarjev, medtem ko je bilo lani v rezervi le 20 milijard.

S sprejetjem družbenega plana za prihodnje leto Skupščina se ni končala dela na tem področju. Zvezni izvršni svet je pripravila nekatere predloge, o katerih bo Skupščina razpravo v februarju. Predvsem bo treba urediti plačilni sistem, da bo bolj spodbujal k povečanju storilnosti. Ureditev tega najpomembnejšega vprašanja pa bo nedvomno zahtevala tudi največ časa. Zato bodo, kot kaže, prej urejena nekatera druga vprašanja.

Glede na to, da je naše kmetijstvo še zelo zaostalo, je Skupščina na zadnjem zasedanju mnogo razpravljala, kako doseči izboljšanje te gospodarske panoge. V Zboru proizvajalcev so zlasti poudarjali potrebo po povečanju zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva. Ta sklad je bil v osnutku družbenega plana predviden v višini 1,5 milijarde, skupina poslancev pa je predlagala spreminjavalni predlog, po katerem naj bi to vsoto zvišali na 2,2 milijarde. Manjkajočih 700 milijonov naj bi ozeli iz splošnega investicijskega sklada.

Ko je prišlo do glasovanja o tem vprašanju, so poslanci izbirali med dveh predlogoma: med predlogom skupine poslancev za takojšnje povečanje sklada in predlogom predstavnika Zveznega izvršnega sveta, da se izrečejo proti temu povečanju, dokler se izvršni svet ne bo pospotoval s kmetijskimi strokovnjaki in potem dal Skupščini točen pregled, kaj je dala pospotovalna služba o letošnjem letu in kakšne načrte ima za prihodnje leto ter, seveda, kakšna sredstva bi bila za to potrebna. Izmed poslancev, ki so se v Zboru proizvajalcev udeležili tega glasovanja, se jih je 64 odločilo za povečanje sklada, 75 pa proti. O pospeševalni službi o kmetijstvu bodo torej podrobno razpravljali na enem prihodnjih zasedanj Skupščine, še prej pa seveda v njenih odborih. Kaže, da bosta pri tem trčili tudi dve mnenji — po enem naj bi sredstva za pospeševanje v glavnem uporabljali centralizirano, po drugem pa naj bi predvsem okrepili krajevne sklade.

Na zasedanju Skupščine so poslanci prikazali še več podobnih primerov iz različnih gospodarskih panog. Tako so na primer sprožili predloge, naj bi uvedli sklad za dopolnilno izobraževanje kadrov po podjetjih; naj bi tudi kmetijskim združenjem zagotovili regre takoj ob nakupu umetnih gnojil, ne pa šele ob prodaji; naj bi spreminili predpise o izkoristitvi amortizacije in prepričali, da bi tovarne kupovale več tujih licenc, kot jih praznoprav potrebujemo; naj bi čimprej zgradili cesto Ljubljana—Zagreb in zadnjih 18 kilometrov ceste Ljubljana—Koper; naj bi za gradnjo elektrarn v zahodnem elektroenergetskem sistemu določili tistih 1600 milijonov, ki letos niso bili izkoristeni itd. Vsi predlogi ljudskih poslancev, kakor vidimo, praznoprav niti niso osi dili v razpravo o družbenem planu, so pa vendarle bili koristni, ker so pokazali razne pomanjkljivosti, ki jih bo treba po možnosti čimprej odpraviti.

S pomočjo velike rezerve družbenih sredstev bo, kot rečeno, moč še marsikatero vprašanje urediti naknadno med letom, nekaj problemov pa bo pač moralo počakati, saj vemo, da je treba predvsem zagotoviti dovolj sredstev za zvišanje žiljenjskega standarda, kar je, če ne osnožno, pa ena osnovnih nalog družbenega plana za prihodnje leto.

Vh

Odobrena so sredstva za zgraditev vzpenjač, modernizacijo hotelov in za moderna skladišča

Izvršni odbor Jugoslovanske investicijske banke je te dni odobril posojila za zgraditev modernih skladišč za shranjevanje sadja in zelenjave v Zagrebu, Sibniku in Sarajevu, nadalje sredstva za obnovu in modernizacijo hotelov v glavnih mestih in turističnih mestih, kakor tudi potrebna sredstva za pospeševanje turizma, namenjena v glavnem za zgraditev vzpenjač, in sicer od Maribora do Pohorja, od Sarajeva do Trebeviča. Odobrena so tudi sredstva za nabavo električnih lokomotiv v Postojnski jami.

Z zasedanja Zvezne ljudske skupščine

(Nadaljevanje s I. strani)

di o vojaški pomoči in nekaterih vprašanjih v zvezi z njo. Letos smo dobili od ZDA izključno zaostale dobave iz programa prejšnjih let. Spričo ureditve stikov s Sovjetsko zvezo in ostalimi vzhodnoevropskimi državami se naša država letos sploh ni obrnila na ZDA s prošnjo za pomoč po novih programih za leto 1956 in 1957. Ameriški Kongres je letos sklenil, da ZDA ne bodo več nudile vojaške pomoči Jugoslaviji. Če primerjamo letošnjo ameriško vojaško pomoč s pomočjo iz leta 1954, vidimo, da je znašala letos samo 29 %.

SKRAJŠANJE VOJAŠKEGA ROKA ZA NEKATERE REKURTE

Državni sekretariat za narodno obrambo pripravlja predlog o spremembi zakona o narodni obrambi. Gre za enoletni rok službe v vojski za tiste rekrute, vojaške obveznike, katerih družine se preživljajo izključno z ose-

bnim delom in zaslužkom in katerih osnovni davek na dohodek od kmetijstva oziroma drugi dohodek ne presegajo zneska, ki ga določijo Zvezni izvršni svet, v družini pa ni drugega za delo in za zaslužek sposobnega člana. Gre za družinske člané, moške, izpod 18. leta in starejše od 23. leta, če redno študirajo v srednjih šolah, do 27. leta na višjih šolah in fakultetah, kakor tudi nad 60 let stare moške in nad 50 let stare ženske oziroma mlajše, če jih je vojaška zdravniška komisija spoznala za stalno nesposobne za delo. Enoletni rok službe bi bil priznan tudi obvezniku, čigar družinski osnovni davek na dohodek od kmetijstva ne presega 500 din na družinskega člana ali če družina nima drugih dohodkov nad 4000 din mesečno.

ŠTEVILO VOJAKOV SE BO SKRČILO ZA 20.000

Z uveljavljanjem enoletnega roka službe se bo število vojakov v naši vojski še skrčilo. Leta 1953

se je skrčilo število vojakov za 42.000, če bo veljal enoletni rok službe, pa se bo skrčilo še za 20.000. S tem se bodo zmanjšali tudi izdatki za narodno obrambo.

SODELOVANJE S TUJIMI VOJSKAMI

Na koncu ekspozeja je Ivan Gošnjak govoril o sodelovanju JLA s tujimi vojskami, ki se je razvijalo letos v že ustaljenih oblikah z izmenjavo vojaških delegacij, šolanjem naših oficirjev v vojaških šolah drugih dežel, z izmenjavo vojaškega tiska in publikacij itd. Letos je bilo to sodelovanje še živahnije kakor druga leta.

PRORAČUN DRŽAVNEGA SEKRETARIATA ZA NOTRANJE ZADEVE

Ekspoze o proračunu zveznega državnega sekretariata za notranje zadeve je prebral državni sekretar Svetislav Stefanović. Proračun tega sekretariata za prihodnje leto je bil sestavljen na podlagi lanskega. Zvišanje nekaterih postavk je nastalo zaradi spreminjenih zveznih predpisov. Dohodki naj bi znašali 40.903.000, izdatki pa 4.732.487.000 dinarjev. V primerjavi z letošnjim letom bi bili prihodnje leto dohodki večji od letošnjih za 37.525.000 dinarjev, izdatki pa za 782.415.000 dinarjev.

Potem je Svetislav Stefanović pojasnil, kaj vse je vplivalo na povečanje izdatkov v letu 1957. Gre predvsem za zvezne in republiške organe uprave. Novi zakon posveča posebno pozornost družbenemu upravljanju na področju uprave za notranje zadeve in daje svetu za notranje posele posebna pojasnila. Dosedanje izkušnje so pokazale, da so sveti za notranje zadeve v mnogih okrajih znatno pripomogli k temu, da organi za notranje zadeve uspešneje izpolnjujejo svoje naloge.

ŠTEVILO KAZNIVIH DEJANJ PADA

Kakor doslej je tudi letos državna varnost uspešno izpolnjevala svoje naloge. Od januarja do konca septembra so sodelovali organi kriminalistične službe v 70 % celotnega števila 80.218 kaznivih postopkov. V primerjavi z lanskim letom je bilo letos kaznivih zločinov približno za 9 % manj. Od 80.218 primerov odpade 41,2 % na kazniva dejanja proti družbeni in javni in narodnemu gospodarstvu, na ostala kazniva dejanja pa 58,8 %, v številu 9 % kaznivih dejanj v škodo privatne lastnine. Obseg kaznivih dejanj v škodo narodnega gospodarstva in družbene imovine je torej znaten in vzbuja posebno

Včeraj so v Novi Gorici pokopali narodnega heroja Rastislava Delpina-Zmaga

Nova Gorica, 28. dec. Danes popoldne so v Novi Gorici položili k zadnjemu počitku narodnega heroja Rastislava Delpina-Zmaga. V pogrebni sprevedu je šlo nad 5000 ljudi, med njimi tudi predsednik OLO Gorica inž. Karmelo Budihna, sekretar Okrajnega komiteja Zveze komunistov Gorica Tine Remškar, dalje predsednik okrajnega odbora SZDL Koper Albert Jakopič-Kačimir, zastopniki JLA, več narodnih herojev, predstavniki bivših borcev iz Italije in drugi. Preden je spreved krenil izpred upravne palače, sta o liku pokojnega heroja govorila predsednik Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev prof. Slavko Krečič in tovariš Tine Remškar. Ob odprtem grobu na Trgu Jožeta Srebrničica sta se od svojega sabora in Anton Ferjančič-Zvonko in Franc Maraz ter v imenu JLA major Ante Magić.

Vest, da je v sredo zvečer v šempetrski bolnišnici po kratkem trpljenju in operaciji zaradi vnetja trebušne slinavke umrl narodni heroj Rastislav Delpin-Zmago, je boleče odjeknila po vsem Primorju in v zamejstvu, kjer so pokojnika poznali kot neustrašnega borca in junaka iz nepozabnih dni osvobodilne vojne. Umrl je mlad; komaj 36 let mu je bilo. Rodil se je v Podgorci pri Gorici in se izučil za trgovskega pomočnika. Že kot mladenič se je priključil protifašističnemu gibanju in je bil zato že leta 1939 pred posebnim rimskim sodiščem obsojen na eno leto zapora. V NOB se je aktivno vključil leta 1942 ter je

v začetku preskrboval partizanske enote z orožjem in drugimi potrebščinami. Po kapitulaciji Italije je bil obveščevalec Gregoričeve brigade, nato pa se kmalu pridružil s številnimi drugimi sabotažnimi akcijami proti okupatorjem. Pri teh drznih dejanjih, ki so med okupatorji vzbujali strah in paniko pred neznanim napadalcem, med ljudstvom pa veselje in samozavest, je heroj Zmago zaplenil mnogo vojaškega gradiva in opreme. Tik pred kapitulacijo Nemčije je heroj Delpin na naših zahodnih mejah vodil ogorčene boje s četniki, ki so se poizkušali prebiti v Italijo. Italijanska sodišča so ga v odsotnosti obsodila na skupaj 120 let zapora. V eni izmed akcij je bil hudo ranjen, zadnja leta je kot invalid živel v Novi Gorici.

Po enakih načelih

Alžir je spet žarišče srdljih spopadov med uporniškiimi sljami in francoskimi enotami. Boji so se ogorčeno razvneli, zajeli so skoraj vse deželno. Vprašanje, katerega ureditev se vleče leta in leta, postaja spet peče.

Alžir je spet žarišče srdljih spopadov med uporniškiimi sljami in francoskimi enotami. Boji so se ogorčeno razvneli, zajeli so skoraj vse deželno. Vprašanje, katerega ureditev se vleče leta in leta, postaja spet peče.

DELEGACIJA ZKJ NA POLJSKEM Med rudarji v Slonsku

Svetozar Vukmanović: Po novi poti hitrejši socialistični razvoj na Poljskem

Katowice, 28. dec. (Tanjug). Rudarji Slonska, središča poljske težke industrije in rudarstva, so prisrčno sprejeli delegacijo ZKJ s Svetozarjem Vukmanovićem, ki je včeraj dopoldne obiskala premogovnik Wuek v bližini Katowic, v katerem nakopuje kakih 6000 rudarjev približno 1.800.000 ton premoaga letno. Jugoslovanska delegacija je prispela v Katowice v sredo ponoči po dvo-dnevem počitku v Zakopanih. Včeraj dopoldne so se člani delegacije odpravili v avtobusi v velike industrijske kraje okrog Katowic, kjer so si ogledali industrijska podjetja, potem pa se je delegacija skoraj tri ure mudila v rudniku Wuek, kjer so jo pred vhomom pozdravili predstavniki rudniškega komiteja ZDPP in delavskega sveta.

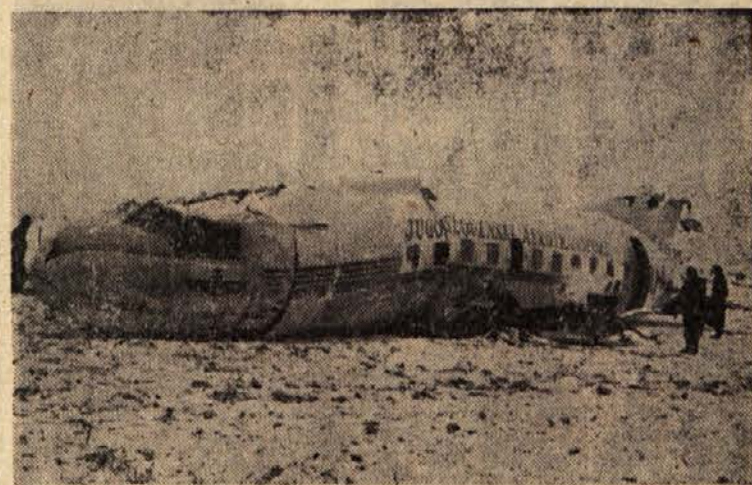
delovnega kolektiva so ti delegaciji ZKJ pojasnili razna vprašanja v zvezi s proizvodnjo tega sodobnega premogovnika, z njegovimi delovnimi pogoji in prečnimi nalagami, kakor tudi razna vprašanja partijskega življenja in razvijanja delavskega samoupravljanja. Vodja jugoslovanske delegacije Svetozar Vukmanović je v odgovorih na celovrsto vprašanj seznanil predstavnike delovnega kolektiva z delom, nalagami, pravicami in obveznostmi jugoslovanskih delavskih svetov in sploh z delovanjem gospodarskega sistema v Jugoslaviji, za kar so se predstavniki rudnika zelo zanimali. Na vprašanja o delu partijskih organizacij v podjetjih v Jugoslaviji je odgovoril član CK ZKJ Moma Marković.

Med ogledom rudniškega razdeljevalnega središča je Svetozar Vukmanović podal pred mikrofonom rudniškega radia kratko izjavo o prvih vtisih delegacije na Poljskem. Izjavil je med drugim: »Zelo globok vtis so napravile na nas gospodarska podlaga Poljske in njene proizvodne sile. Takšna gospodarska podlaga na eni, ter iskanje novih oblik neposrednega sodelovanja delavskega razreda v upravljanju na drugi strani, za kar se zavzema poljski delavski razred. Partija, njeno vodstvo in vlada, bo pripomoglo k hitrejšemu socialističnemu razvoju dežele. Naša delegacija se je o tem pričela.«

Sekretariat Balkanske zveze v kratkem v Beogradu

Beograd, 28. dec. (Tanjug). — Prihodnje leto bo sedež stalnega sekretariata Balkanske zveze v Beogradu. Po določbah sporazuma se balkanski sekretariat preseli vsako leto v drugo državo, članico Balkanske zveze.

Sekretariat se bo preselil v Beograd bržčas januarja ali v začetku februarja, ko bodo končane vse tehnične priprave. Januarja bo jugoslovanska vlada bržkone imenovala tudi predsednika stalnega sekretariata za leto 1957. Imenuje ga namreč vlada tiste dežele, v kateri je sedež sekretariata.

Razbiti trup našega potniškega letala, ki se je ondan v snežnem meteu ponesrečilo v bližini Münchenskega letališča

ODKRITJA LABURISTIČNEGA »DAILY HERALDA«

Sužnji v Mauretaniiji

Francozi so deželo docela izolirali — V Parizu pravijo, da so Mauretanci »prostovoljno« v takih družbenih odnosih

London, 28. dec. (AFP). Glasilo britanskih laburistov »Daily Herald« obtožuje francoske oblasti v Mauretaniiji, da podpirajo suženstvo v tej koloniji. V članku o tem je rečeno, da je v Mauretaniiji okrog 40.000 ljudi, ki živijo v suženstvu. Obtožbe »Daily Herald« slone na izjavah sekretarja britanskega združenja za boj proti suženstvu Thomasa Foxa Pitta, ki je rekel, da ni moč priti v Mauretanijo, ker so francoske oblasti deželo obdale z »zidom varnosti in tišine«.

naprej »Francozi nikomur ne dovolijo potovati«. V Južnem Maroku je naletel na skupino bivših sužnjev, ki se jim je posrečilo pobegniti iz Mauretaniije.

V zvezi s to Pittovo izjavo so francoske oblasti v Parizu uradno zanikale trditve, da je potovanje v Mauretanijo prepovedano. Pri- znavajo pa, da je dostop na to ozemlje težaven in da je v Mauretaniiji še vedno »tradicionalna družbena ureditev, v kateri so prebivalci prostovoljno zaposleni kot hlapi pri svojih nomadskih gospodarjih«. Se pa, trdijo francoske oblasti, lahko popolnoma svobodno odločijo, da zapustijo svoj družbeni položaj, če to želijo.

Pritisk upornikov

V mestu Alžiru ubit voditelj francoskih kolonistov

Pariz, 28. dec. (Tanjug). Uporniški odredi v Alžiru so sinoči na treh mestih v zahodnih področjih dežele ogorčeno napadli francoske enote. Tri francoske vojaške garnizije so docela obkolili, medtem ko je garnizon v Zemori še vedno odrezan zaradi nepričakovane odziva upornikov v ta kraj. Uporniki so napadli tudi mesta Froho, Karno in Rasfur. V teh spopadih je bilo precej žrtev. Uradnih podatkov niso objavili.

Francosko poveljstvo je objavilo, da so se danes vneli hudi spopadi med alžirskimi in francoskimi vojaškimi silami tudi v vsem Severnem Alžiru.

V središču mesta Alžira je bil danes ubit znani voditelj francoskih kolonistov v Alžiru Amedes Froger. Bil je na čelu kolonističnega združenja federacije francoskih predsednikov občin v Alžiru ter je, kot poročajo francoski časniki, »simboliziral francosko navzočnost v Afriki«. Atentator ga je ubil tik pred njegovo hišo.

SPET V ALABAMI

Birmingham, 28. dec. (AFP). V Alabami je bilo aretiranih 18 črncev, ker so v mestnih avtobusih zasedli mesta, določena za belce. Minulo soboto je skupnost črncev v Birminghamu sklenila, da se ne bo več ravnala po predpisih birminghamske občine o raseem razlikovanju.

SPOR MED ADENAUERJEM IN STRAUSSOM? NEVARNO OROŽJE

Računi z atomsko oborožitvijo Zahodne Nemčije — dvorezen nož

Bonn, 28. dec. Pod tem naslovom je objavil »General Anzeiger« članek o nemškem oboroževanju, v katerem pravi med drugim: »Na seji obrambnega sveta so prišla na dan nasprotja med obrambnim ministrom Straussom in kanclerjem Adenauerjem. Kaže, da je Strauss pri tem zagrozil, da bo odstopil. Toda na sestanku z novinarji je Strauss izjavil, da tega ne bo storil. Posredno pa je le priznal, da so prišla na zasedanju obrambnega sveta do izraza nasprotja v njegovih in kanclerjevih glediščih.«

atomskega orožja kak tuji državi brez privolitve ameriškega predsednika, bo orožje te vrste, namenjeno tuji deželi, spravljeno v ZDA. Nemški vojaki pa se bodo izvežbali v ravnanju s njim. Razen tega bodo imeli na razpolago atomske topove in oporišča za izstreljevanje raket, medtem ko bodo streljivo dobili šele v primeru neposredne nevarnosti, oziroma če bi izbruhnili kak spopad s tujimi silami.

mezu neposredne nevarnosti, oziroma če bi izbruhnili kak spopad s tujimi silami. Ljudem pa ni posebno ugodno, ko pomislijo, da so možnosti, da bi Nemčija v kratkem dobila atomsko orožje, kakor to morebiti misli Strauss, in s tem bila v primeru vojne tudi vse bolj upravičeno izpostavljena — atomskim napadom.

Skrivnostni primer

v Port Saidu ugrabljenega britanskega poročnika Moorhousa

London, 28. dec. Ze nekaj dni je primer poročnika Moorhousa na najvidnejšem mestu v časopisih in v radijskih oddajah. Njegova pogibel, če je resnična, je prav tako skrivnostna, kolikor je tudi tragična. Tu ni nikomur jasno, kaj se je pravzaprav primerilo. Poročnika Moorhousa so zadnje dni britanske zasedbe Port Saida ugrabili. Ugrabili so ga bržčas egiptovski ilegalci. Britanske čete so nekaj dni zapovrstjo zman delale preiskave po hišah in ruševinah na področju, ki so ga imele v svojih rokah. Poročnika Moorhousa niso našli. Vsi so bili prepričani, da je mrtev.

Neodvisni poslanec v Spodnjem domu polkovnik Banks, ki je po čudnem naključju prijatelj Moorhousove družine in osebnih prijatelj predsednika Naserja, je odšel na prošnjo Moorhousovega očeta v Kairo, da bi tamkaj izposloval, da bi poročnika brž ko mogoče izpustili. Medtem pa je polkovnik Banks zvedel od predsednika Naserja — tako vsaj trdijo časniki, da je poročnik Moorhouse mrtev.

Simbolom pobegnil

Srednja in severna Sumatra pod nadzorstvom vladnih sil — Uporniki na južnem delu otoka pripravljani na pogajanja z vlado

Džakarta, 28. dec. (Reuter) — Indonezijska vlada je objavila, da bodo zadevo zunanje ministra Abdulganija predložili vrhovnemu sodišču po končani ponovni preiskavi. Vlada navaja, da nima smisla nadaljevati dosedanje preiskave, ker je že posebna komisija proučila upravičenost obtožb proti Abdulganiju o njegovem sodelovanju v korupciji. Nova preiskava se bo nanašala na obtožbe o dozdnevem sodelovanju Abdulganija v deviznih prekrških. Med preiskavo je bil Abdulganij suspendiran. Radio Džakarta poroča, da je polkovnik Ginting prevzel poveljstvo nad prvo vojaško oblastjo v severni in osrednji Sumatri.

ter navezal redne stike z osrednjo vlado. Ginting je vzpostavil nadzorstvo nad tem področjem. Vodja upornikov na severni Sumatri polkovnik Simbolom je pobegnil z nekaterimi svojimi pristaši v pragozd na severnem delu otoka. Gintingja je osrednja vlada imenovala za poveljnika severne Sumatre.

PODRAŽITEV ČASOPISJA V AVSTRIJI

Dunaj, 28. dec. (Reuter). S 1. januarjem bodo avstrijski založniki podražili svoje časnike za 10 do 40 %, ker avstrijski novinarji zahtevajo višje plače. Novinarji so v začetku decembra že stavkali, da bi dosegli izpolnitev zahtev.

Nehru v Bejru

Bejrut, 28. dec. (AP). Predsednik indijske vlade Nehru se je danes tu sestal z libanonskim zunanjim ministrom Malikom. Govorila sta o bližnjem vzhodu. Nehru se po obisku v ZDA in Kanadi vrača v New Delhi in se je njegovo letalo za eno uro ustavilo v Bejru.

Medtem ko čete OZN po ukazu generalnega sekretarja Hammarskjölda preiskujejo to zadevo pri egiptovskih oblasteh, pa preostane Moorhousovi družini zgolj blede, nestvarno upanje... K. Timotijević

Pred povratkom Makariosa iz pregnanstva?

Nicosia, 28. dec. (Reuter). — Nikostijski »Times« poroča, da bodo zastopniki britanske vlade, ki so 21. decembra prispeli na Seychellske otoke, da bi se ondi pogajali z etnarhom Makariosom, odpotovali s teh otokov 1. januarja. Z njimi pa bo bržkone odpotoval tudi etnarh Makarios, če se bodo sporazumeli o spornih vprašanjih. Britanski zastopniki so Makariosu obrazložili novi osnutki britanske vlade o avtonomni ureditvi Cipra. »Times« objavlja tudi poročilo iz Londona, po katerem naj bi etnarh Makarios »prav v kratkem« zapustil Seychellske otoke, in sicer tudi v primeru, če ne bi dosegli sporazuma.

SE ENA TEŽAVA S TERORISTI V VELIKI BRITANII

Problem združitve Irske ki je pa Severni Irci ne želijo preveč

jasnjeno v razglasu ultranacionalistične organizacije »Sin Fane«, kjer je bilo rečeno: »Irci so znova prišli za orožje in se dvignili proti angleškemu napadalcem na irska tla. Organizacija »Sin Fane« sporoča irskemu ljudstvu, da je ponosna na narodno vstajo in poziva vse ljudi na Irskem, naj z vsemi sredstvi podpro vojake Irske republikanske armade.«

RESNI IN NERESNI POLITIKI Nikakor ne smemo zamenjati ilegalne »republikanske armade« z redno vojsko republike Irske, kakor tudi ne smemo istovetiti terorističnih metod ilegalcev s pretenzijami vlade v Dublinu, da bi se Ulster pridružil Irski. Resnici na ljubo je treba povedati, da so skoraj vsi dosedanja vodilni irski politik svoj čas sodelovali v oboroženem boju za osvoboditev in bili tako ali drugače povezani z ultranacionalistično organizacijo »Sin Fane«. Mnogi pa so aktivno sodelovali v vrstah takrat še osvobodilne in revolucionarne »Irske republikanske vojske«. V zadnjih 35 letih pa se je marsikaj spremenilo. Leta 1921 je angleški parlament spoznal, da »pametnejši popuščja«, in je izglasoval neodvisnost katoliškega dela Irske, vtem ko je ostal protestantski Ulster v sestavi imenom Severna Irska v sestavi Združene kraljevine. Takoj po-

dublnska vlada slepomiša z »Irsko republikansko vojsko«, so trezni politiki v Dublinu sklenili začeti odločno vojaško akcijo proti nezaželenim zaveznikom. Redne irske čete so zaprle mejo in začele čistiti obmejne kraje, vlada pa je objavila poročilo, v katerem pravi, da je sklenila v sodelovanju s policijo in vojsko ukreniti vse potrebno, da prepreči akcije, ki bi neogibno privede do prelivanja krvi in povzročile nevarnost, da izbruhne državljanska vojna, če jih ne bi zatrla. Ta izjava je seveda delno pomirila Angleže. Uradno je dublnska vlada obsojala metode teroristov, med vrsticami pa je nudila podporo njihovim ciljem.

drugi strinjajo v mnenju, da je Ulster irski in da so Angleži v njem pritepeni in okupatorji ter da njihov umik (ali izgon) proti nezaželenim zaveznikom. Redne irske čete so zaprle mejo in začele čistiti obmejne kraje, vlada pa je objavila poročilo, v katerem pravi, da je sklenila v sodelovanju s policijo in vojsko ukreniti vse potrebno, da prepreči akcije, ki bi neogibno privede do prelivanja krvi in povzročile nevarnost, da izbruhne državljanska vojna, če jih ne bi zatrla. Ta izjava je seveda delno pomirila Angleže. Uradno je dublnska vlada obsojala metode teroristov, med vrsticami pa je nudila podporo njihovim ciljem.

ČIGAV JE ULSTER

IRA je na razglas irske vlade odgovorila kratko in odločno: Ustavne in zakonite metode boja proti vojaški okupaciji, civilnim krivicam in preganjanju ne morejo obveljati. Na nedavnem političnem mitingu »Sin Fane« v Dublinu pa so objavili, da bodo »borci v gorah Ulstra ne bodo vrnilo za božič domov, marveč da bodo nadaljevali borbo do zadnje kaplje krvi«. Bistveno pa je vendar v tem metodološkem sporu zakonite vlade z ilegalnimi organizacijami, da se eni in

Spričo tega je čudno, da imajo irski nacionalisti v ulstrskem parlamentu od 52 mest samo 9, ostala mesta pa pripadajo strankam, ki so za zvezo z Veliko Britanijo. Vzrok je v narodnih in verskih čustvih večine ulstrskih prebivalcev. V Ulstru sta protestantske vere nad dve tretjini ljudi, ki pa se ne čutijo Irce ali pa se čutijo predvsem Angleži in šele potem Irce. Menda ni nikjer drugod v Evropi narodno vprašanje tako tesno povezano z verskim kakor na Irskem. Irci ne govore irsko, marveč angleško in zato se je narodna opredelitev v osvobodilni borbi proti Angležem razvijala predvsem po verski pripadnosti. Zdej je Irska »najbolj katoliška dežela na svetu«. Zato ni težko vrejeti, da večina ljudi v Ulstru res noče »končne združitve« s takšno Irsko, kakršna je zdej, saj bi bili v njej izročeni na milost in nemilost nestrpni katoliški večini.

K. Timotijević

(Od našega stalnega dopisnika)

London, decembra

Naravnost neverjetno je, kako teroristi vseh barv in branž merijo na Veliko Britanijo. Spravili so se nanjo od vseh strani, ko da tekmujejo med seboj, kdo li bo prizemljal več nevarnosti. Naj omenimo samo najvažnejše v zadnjih desetih letih: židovski ilegalci »Irgun zvei leumi« v Palestini, Kitajska »rdeča« gverila na Malajskem, mistični »Mau-Mau« v Keniji, EOKA na Cipru, zdaj pa še zloglasna IRA ali s polnim imenom »Irska republikanska armada«.

Vsi ti teroristi (in še nekateri drugi) so uporabili neparlamentarna sredstva, da bi dosegli svoje cilje, o katerih lahko na splošno rečemo, da nasprotujejo ciljem in koristim angleškega parlamenta in vlade. Skupno tem gibanjem je tisto, kar izražata dve besedi: »Go home«, kar pomeni v našem jeziku »Poberi se domov!«

Toda tu se neha sleherna nadaljnja analogija.

IRA V AKCIJI

V krajevnem žargonu »Smaražnega otoka« (kakor imenujejo v poeziji in turističnih prosopeklih Irsko), je bilo to geslo v začetku decembra podrobneje po-

Dedek Mraz v Ljubljani

Zasedanje OLO Maribor

Maribor, 28. dec. — Včeraj sta se sestala na 16. skupni seji oba zborna Okrajnega ljudskega odbora. Razpravljali so o predlogih, ki se nanašajo na sistematsko izdelavo letovnih in upravnih ukraja in občin, dopolnilne plače in položajne dodatke uslužbenec in na spremembe in dopolnitve statutov občinskih ljudskih odborov. Uvodoma so poslanci poslušali poročilo o uporabi gozdnega sklada in sklada za pospeševanje kmetijstva v minulemu letu ter potrdili zaključne račune bivših treh okrajnih in okrajnih Maribor za leto 1955.

Godala brez godeev

Prosvetno društvo na Rožičkem vrhu ima že staro tradicijo. Iz tistega časa to se ohranili tudi godalni instrumenti, ki jih sedaj ne uporabljajo dovolj, ker imajo premalo godeev za redne vede in nastope. Tudi dramska sekcija ni tako delavna kot včasih. Sedanje prosvetno društvo torej močno zaostaja za prejšnjo dejavnostjo.

Nekateri ljudje sprašujejo, zakaj ni mogoče več doseči take dejavnosti, kakršna se je poznala drugič v minulih letih. Res je, da je na Rožičkem vrhu malo ljudi, toda tudi včasih jih ni bilo več. Poznavalci razmer pravijo, da tudi izgovor na gmožne težave ni dovolj utemeljen, ker tudi včasih niso imeli boljših pogojev za delo, pa so želi mnogo uspehov. Glavni vzrok je v pomanjkanju dobrih organizatorjev, ki bi mali priletni ljudi k delu.

Mariborska zimska panorama

Mepla, ki se je razpredla zadnji dni po ulicah, je potrošila nekaj prometnih nesreč. Mariborčani je niso vajeni. Posebej tisti, ki so radi oponašali Ljubljancem njihovo »mlego z marosa«, so do dakega kisle držali. Zdaj je pritisnil mraz, mepla se je dvignila in

XII. redna letna skupščina OSS Maribor

Maribor, 28. dec. — Danes je bila tukaj XII. redna letna skupščina Okrajnega sindikalnega sveta Maribor. Prisostvovali so ji delegati sindikalnih podružnic celotnega okraja, zastopniki ostalih političnih organizacij, OLO in predstavniki republiškega odbora.

Na dnevnem redu je bilo iz-črno poročilo o delu Okrajnega sindikalnega sveta v minulemu letu, finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora. Razprava je zavzela svoje stališče do poročil in zajela uspehe in pomanjkljivosti sindikalnih organizacij v preteklem obdobju ter naloge, ki bodo pred njimi v prihodnjem letu. Na koncu so sprejeli proračun OSS za leto 1957 in izvolili novo okrajno vodstvo.

Nekaj novic iz Rus

Občinsko trgovsko podjetje Jelka v Rusah je te dni odprlo v okviru iz obstoječega lokala še specializirani oddelki za tekstil in obuhte. S tem je omogočeno slehernemu potrošniku, da v lokalu tega trgovskega podjetja praktično lahko kupi vse, kar potrebuje zase in za gospodinjstvo. Preureditev lokala v univerzalno sodobno opremljeno trgovsko podjetje je omogočil predvsem Obč. LO, 500 tisoč dinarjev pa je prispevalo podjetje iz plačnega sklada. Razen tega so pri ureditvi lokala precej delali tudi s udarniškim delom. V cilju, da bi dosegli čim večji promet, objubiljajo, da cena ne bodo višje kot v Mariboru odnoso se bodo celo trudili, da bodo nekoliko nižje. Plan letnega prometa, ki so ga planirali za to leto v višini 100 milijonov dinarjev, so doslej presegli za 100 odstotkov ter že ob koncu preteklega meseca zabeležili promet v višini 201 milijon dinarjev. Letos je trgovsko podjetje Jelka iz Rus odprlo tudi trgovski lokal na Fall, v planu

Obdaritev partizanskih otrok ob Novoletni jelki

Nova Gorica je vsa v pripravi za Novoletno jelko. Prihod Dedka Mraza in praznično vzdušje ob Novem letu. Dedek Mraz bo letos v goriskem okraju predvsem obdaril in pogostil partizanske sirote in otroke izrev okupatorjevega nasilja. Zadevnih organizacijske priprave že nekaj časa opravljajo občinski odbori ZB NOV v sodelovanju s drugimi organizacijami. V novogoriški občini bodo danes popoldne obdarovali 178 otrok z zavojci različnih potrebščin in skupni vrednosti okrog 300 tisoč dinarjev. Polovico sredstev je prispeval ljudski odbor, nadaljnjih 150 tisoč din pa razna podjetja in delovni kolektivci.

A sldovski občini bodo obdarovali dva tisoč otrok, v Gorških Brdih pa preko tisoč. Tu so denar za nakup novoletnih daril razen ljudskega odbora prispevala tudi splošne kmetijske zadruge in druge zadržane kmetijske organizacije. Za Novo leto bo prišel Dedek Mraz v Novo Gorico v slavnostnem sprejdu. Njegov prihod novogoriški občini in pionirji že sedaj nestrpno pričakujejo. Delovni kolektivci železnicega vozilača bo na prostoru pred severno gorisko postajo postavil veliko novoletno jelko, ki jo bodo bogato okrasili in razsvetlili.

KRANJSKI PIONIRJI SE VESELE V PRAVLJIČNI VASICI

Prav povsod — tudi v Kranju — so pionirji in cibabani z velikim veseljem pričakovali praznovanje Novoletne jelke, da bi se ponovno strli okoli Dedka Mraza. V Kranju je bil pri Občinskem odboru SZDL formiran poseben pripravljajni odbor, ki je praznovanje res lepo organiziral. Pred sindikalnim domom je prava pravljajna vas, lepo urejena in razsvetljena. V sredo zvečer se je na prostem pred sindikalnim domom zbralo precejšnje število otrok, da bi sprejeli Dedka Mraza. Ko so fanfare zaznale njegov prihod, so pionirji potihnili in navdušeno pozdravili Dedka Mraza, nato pa so skrbno poslušali njegove besede. Dedek Mraz bo kranjske pionirje obiskal vsak dan ob 16. uri. Pionirskim odredom bo osebno izročil kolektivna darila. V občini je namreč 27 pionirskih odredov in 2 vrste, skupno pa je 5206 pionirjev in okoli 4000 cibabanov. Prejšnja leta v posameznih primerih obdaritev ni bila dobro premisljena in so tako precej denarja nekorično porabili, nekateri pionirji so bili zapostavljeni in podobno. Letos pa so osebno obdarovanje pionirjev in cibabanov prepustili družinam. Pionirski odredi in dva vrsta so letos dobili darila kranjskih podjetij in ustanov. V teh dneh predstavnik kolektivov preko Dedka Mraza izročajo pionirskim odredom različna darila in to od smučal, športnih rekvizitov, do raznih pripomočkov za delo v krožkih in podobno. Pionirji so nedvomno hvalilezni svojim starištvom in vso letošnjost, da se jim lepo zahvalijo. Pionirji so bili izredno veseli tudi predstavne v Prešernovem gledališču »Mogočni prastan«, ki posebej pa sta pripravili za pionirje zanimive igrice DPD Svoboda v Kranju in Stražišću. Dedek Mraz bo letos obiskal tudi pionirje in vseh šolah kranjske občine, tako da bodo prvi vsi videli in slišali priljubljenega Dedka Mraza.

V ŠOLSkih ODBORih mora biti zastopnik dijakov

V Kranju je bilo v četrtke posvetovanje mladih članov šolskih odborov, na katerem je bilo govora o dosedanjem delu, pomanjkljivostih in težavah. Ugotovljeno je bilo, da v nekaterih šolah, vzlic jasnosti določb zakona o družbenem upravljanju

Niti eno podjetje nima vzornega premijskega pravilnika

PREGLED SINDIKALNEGA DELA V PTUJSKEM OKRAJU

Na obćnem zboru okrajnega sindikalnega sveta v Ptujju minule nedelje so udeleženci pregledali delo sindikalnih organizacij v letošnjem letu. V poročilu predsedstva okrajnega sindikalnega sveta je poseben naglasak na vlogi sindikalnih organizacij pri volitvah delavskih svetov in vprašanjih družbenega upravljanja, nato na vprašanju proizvodnje, nagrajevanja delavcev ter higijensko tehnične zaštite. Po podatkih iz poročila so industrijska podjetja v ptujškem okraju že presegla letni družbeni plan za 3 odstotke, v primerjavi z lanskim letom pa za 135 odstotkov. Pri izvrševanju letnih nalog se je najbolj izkazal rudnik »Seega« v Makolah, »Petovica« v Ptujju, ptujška mlekarna, tovarna »Strojilka« v Majšperku in tovarna gline in aluminija v Kidričevem. Nekoliko slabše je stanje v tekstilni industriji. V poročilu in razpravi je bilo obravnavano tudi vprašanje plač in nagrajevanja delavcev. Iz poročila je povzeti,

da nima niti eno podjetje v okraju vzornega in pravičnega premijskega pravilnika. Enako je pomanjkljivo uvajanje normiranih dela, ker delavci navadno niso seznanjeni z normami, ki so postavljene zgolj administrativno in jih normiranci tako tudi spreminjajo. Tudi vprašanje plač kmetijskih delavcev je neurejeno. Sindikalne organizacije so tem problemom posvečale vse premalo pozornosti. Več pomanjkljivosti je opazili tudi pri higijensko tehnični zaštiti delavcev. Letos se je ponesrečilo 650 delavcev, s čimer je bilo izgubljenih 13.945 delovnih dni. Čeprav je bilo od tega številca le 8 težjih poškodb in 6 smrtnih primerov, je vendar skupnost zaradi nesreč pri delu izgubila velike vsote denarja, ki bi se ob boljši zaštiti delavcev lahko znatno zmanjšala. Enako daje skupnost veliko denarja za delavce izven delovnega razmerja, čeprav bi se tudi tu dalo prihraniti večje izdatke, če bi podjetja najemala delavce preko posredovalnice za delo. Čeprav so se nekateri sindikalne organizacije resno ukvarjale z vsemi temi problemi, so tudi podružnice, ki so na letnih občnih zborsih ugotavljale, da sindikat nima svojega področja dela in da ne vedo, kaj bi delali. Dejstvo, da so sindikalne podružnice letos privedile za svoje članstvo le okrog 47 predavanj, kaže, da bi morala sindikalna organizacija tudi politični in strokovni vzgoji svojega članstva posvetiti več pozor-

nosti. Iz vseh nakazanih problemov v poročilu in razpravi je občni zbor sprejel sklepe, ki dajejo sindikalnim organizacijam napotek za nadaljnje delo. -mr

V Žalcu so praznovali

V spomin na težke decembrske dni leta 1941 praznujejo prebivalci Zalca vsako leto 27. decembra svoj krajevni praznik. Prav posebno svečano so ga praznovali letos, ko s hkratni praznovali 15-letnico ustanovitve JLA.

Proslavo so otvorili žalski cibabani iz vrta. Zvečer istega dne je bila v domu Fazizana svečana akademija. Ob tej priložnosti so podelili odlikovanja in pohvale najboljšim mladincem predvojske vzgoje. Lepe knjižne nagrade so prejeli učenci nižjih gimnazij in vajeških šol, ki so napisali najboljše spise o pomenu JLA.

Glavna proslava je bila naslednji dan. Po svečanosti seji krajevnih odborov se je razvila mogočna povorka mladine, članov delovnih kolektivov, množičnih organizacij itd., ki je z gozbo na čelu krenila po ulicah Zalca proti spomeniku NOB. O pomenu krajevnega praznika, o ciljih naše ljudske revolucije in nalogah socialistične izgradnje je večkrat govoril, ki je kljub mrazu vztrajala, in spregovoril tovariš Karel Kač. Po kulturnem programu, ki sta ga razen recitatorjev izvajala mladinski pevski zbor žalske gimnazije in godba na pihalu, je sledilo polaganje vencev in razvitje prapore organizacije ZB NOV. Prisrčni svečanosti je prisostvovali tudi narodni heroj Kováčič-Etenko, komandant slavne XIV. divizije.

Občinski odbor ZB NOV je pogostil in obdaril otroke padlih borcev in izrev fašističnega terorja. Stari borci in znanci iz partizanskih let pa so obujali spomine na težke dni borbe. Organizacija ZB NOV v Žalcu skrbi, da bi ta spomin ne bo obledel, ampak da bi se globoko vsrdi v srea naše mladine, ki naj ve, da so bile pridobitve, ki jih sedaj uživamo, pribrojene s krvjo. JG

Iz Šentjurja pri Celju

Na obćnem zboru ZB v Slivnici pri Celju je bilo sklenjeno, da bodo v letu 1957 postavili spomenik padlim borcem NOV, vse partizanske otroke bodo vključili v uk, v svoje organizacije pa na obćnem zboru sprejeli 30 novih članov.

Kulturno-prosvetna dejavnost je v Slivnici pri Celju zamrla. Slivnikom, ki so zelo navdušeni za razne igre, bo ustregla silniška mladina, ki pripravlja komedijo »Poslednji mozi«.

Predsedniki krajevnih odborov so na svojem sestanku poročali o dosedanjem delu krajevnih odborov. Le-to je usmerjeno predvsem na komunalno ureditev, kakor popravilo gozdnih in občinskih cest, ureditev naselij, mostov in drugo. Krajevni odbori so se zanimali za delo šolskih odborov, sploh: reševali so vsa problematika, ki sodi v njihovo reševanje. Med najdelavnejšimi krajevnimi odbori je Krajevni odbor Prevorje, ki je temu kraju prisrkel telefon, z elektrifikacijskim odborom pa, da je dosegel, da je ta kraj dobil elektriko. So pa krajevni odbori, ki se za problematiko svojega kraja ne zanimajo. Med te bi lahko šteli krajevni odbor Dramlje, ki si ni prizadeval, da bi vsi tamkajšnji prebivalci dobili elektriko. Le-to sveti namreč v kraju Dramlje in bližnji okoli. Poudariti pa je treba to, da so vsi prebivalci prispevali za elektrifikacijo, elektrike pa nimajo.

Gospodarski svet je na zadnji seji razpravljali o razdalnih neščih za večja občinska naselja: Šentjur, Dramlje, Ponikva, Slivnica in Grobelno. Ko je svet potrdil te zadilne načrte, je razpravljal o cenah v trgovini na drobno, zlasti o najvažnejših artiklih živilske potrebe, kakor so moka, maslo, olje in drugo. Vztrajal je, da se živila ne prodraže. Dosegel je tudi to, da se je cena mesa v Šentjurju znižala od 250 na 200 din. Kajti v zadnjem času je bilo v Šentjurju mnogo kritike, ker je bilo meso tu dražje kakor v mestih, čeprav je v šentjurjski okolici dovolj živina.

Plin celjske cinkarne povzroča tudi delu šentjurjske občine. Blagovno, veliko škodo. To vprašanje rešujeta celjska in šentjurjska občinska skupna.

Pri šentjurjski šoli so ustanovili šolsko kuhinjo, ki bo revnim in najbolj

oddaljenim dijakom nudila obilna topol obrok hrane. V ostalih krajih šentjurjske občine so mlečne kuhinje, ki dobro delajo.

Šele v zadnjem času je dobilo poslopje šentjurjske občine lepše lice. Vsa leta po vojni so se na njem kazala znamenja borb med NOV. Poslopje je v celoti urejeno, preplakano znotraj in zunanji Privataci stranka, ki je do sedaj stanovala v stavbi, se je izselila. Tako bo imela šentjurjska občina v svoji lastni zgradbi dovolj prostora za svoje oddelke. Na področju urejajo stanovanje za hišnika.

Na letnih konferencah je mladina šentjurjske občine polagala obljube svojega dela. Delo naše mladine se je kazalo predvsem v živahnem kulturno-prosvetnem delu, v raznih krožkih in sekcijah, v aktivni mladini združnicov in podobno. V Slivnici pri Celju se mladinci zanimajo za politična in gospodarska vprašanja, v svoje vrste so vključili nekaj novih članov. Uspešno jim je ustanoviti kmetijsko gospodarsko šolo, v katero je vključenih nad 40 mladincev. Na Ponikvi so mladinci sklenili, da bodo imeli štiri kmetijska predavanja, plesne vaje, delali bodo v folklorni skupini, ki so jo že ustanovili. In pri kulturno-prosvetnem delu. Zelo navdušeni so nad novonastalim jazz orkestrom, v katerem pridno sodelujejo. Do sedaj so imeli poskusne plesne s krompirjem in poslušali so se več predavanj.

Na Kalobju je bila letna konferenca kot edini sestanek v letošnjem letu. Mladinci so sklenili, da bodo čim več mladine vključili v kmetijsko gospodarsko šolo, poživili bodo kulturno-prosvetno dejavnost na Kalobju. Kljub prizadevanju Obć komiteja, LMS na Kalobju še nimajo aktivna mladih združnicov.

V Šentjurju je najbolj delaven aktiv mladih združnicov. Več kot trideset se jih je v zadnjem mesecu vključilo v kmetijsko gospodarsko šolo, za katero imajo velkvo veselje. V tej šoli imajo enkrat tedensko plesno, enkrat pa pevsko vaje. V Šentjurju je bil nedavno ustanovljen mladinski pevski zbor mladih združnicov. Vodi ga pevovodja moškega pevskega zbora tov. Rečnik.

Pohorje je spot vidno očem. Domovi, hoteli in kočje še vedno niso privablil smučarjev.

Upravniki planinskih domov, ki so uspešno prešli izkupičke letne sezone, so zdvornili nad zimskim turizmom. Zdej se nadejajo, da bodo nekaj malega iztržili ob Novem letu. Mariborčani so namreč za silvestrovanje vnaprej zasedli vse planinske kočje, do poslednjega stola in kotteža. Nič boljše menda ne bo v mestnih okolici, za smučarje, ki stoli in mize in sprejemajo naročila mnogih ustanov, društev in skupja. Po raznih koncih mesta se zbirajo gobdniki in svoje stalne in priložnostne stornacije, kajti ob Novem letu je stiska povsod velika. Po družinskih se sestajajo tisti, ki se razumejo na veselo progama, brez katerih takile praznik ne more biti. To priložnost so izkoristili tudi člani Totege teatra, ki objubiljajo, da bodo s posebnim programom nekoliko potresli repertoar Slovenskega narodnega gledališča. Svoj program so že objavili in če bo šlo po sreči, znajo kaj prispevati k novoletnemu razpoloženju.

Nekoliko megleno razpoloženje je zavladalo tudi na gradbiščih. Kljub temu zidari nekako rinejo naprej. Bržkone bi bili tudi vsi podatki o tem, koliko milijonov bo ostalo neuporabljenih za stanovanja, precej meglenti, za tiste, ki nimajo stanovanj. Sredi leta, ko so sprejeli družbeni plan — so govorili o polovici milijardov. Verjetno, da ta debela polovica ni veliko šujnjala, kvčkemu do četrtine. No, priznati je treba, da je nekaj novih hiš le zgrajenih, pa tudi nekaj popravljenih je vmes. Menda ob koncu leta ne bodo prenehal in spet uvedli politično za zidatje tje od svrgstva, ki so jih letos. Delavci nad takim dopustom niso navdušeni.

Prekmurci na primer, ki jih je na gradbiščih precej, menijo, da so prišli delati, ne pa živeti po predpisih. Nekdo od njih im je takole obrazložil svoje mnenje o plačah, ali plačilnem sistemu, kot se pametno in načelno izražajo: »Zakaj bi se bali, da bi preveč znanj žilil! Ali ni bolje, če nam pustijo, da delamo na akord in kolikor časa nas je volja. Namesto, da delamo hišo tri mesece, bi jo raje delali mesec in pol. Namesto, da nas plačujejo tri mesece za eno hišo, bi nam raje po akordu plačali enkrat več in hiša bi bila enkrat prej gotova.« Zanimiva teorija. Kdo ve, če je stereotično pravilna?

Da bi povečali zanimanje mladih članov šolskih odborov, je bilo sklenjeno, da bodo v mesecu januarju organizirali seminar za vse mlade člane šolskih odborov in predsednikov šolskih komitejev LMS, na katerem bi se pomnili tudi o konkretnem delu. Mladina si prizadeva, da postane čimbolj družbeno aktivna, starejši pa so dolžni razvijati iniciativno naprejek, ker je nesmiselno in ne-realistično vsako podcenjevanje. Razumeti je treba, da so to koraki v novo reformirano šolo.

Pohitte z vpisom v članstvo Prešernove družbe

Drugače slikoviti kraji Slovenskih goric na severu ptujškega okraja so v teh dneh slabo prehodni. Večina krajevnih poti je tako blatna, da s motornim vozilom ne gre nikamor. Nekateri kraji so kakor odrezani od občine in sveta. Tu in tam vidiš, da posipajo glavno cesto z gramozom, kar pa ne pomaga preveč. Gramoz naravnost tone v blatu. Ne samo zavoljo cest, tudi z vidika gospodarstvena razvoja obeh občin na tem področju — Juršince in Desternika — slabo kaže. Ves ta del ne more v korak z ostalimi razvitejšimi kraji. Tu popljuje največ šmarnice, tu je kulturno in družbeno življenje povsem zamrlo. Ljudje so malodušni in vaški političniki po svoje tolmučajo dogodek v svetu. So kraji, kjer že leto dni ni bilo ne zbora volivcev, ne sestanka Socialistične zveze.

Po blatnih slovenjegotriških poteh

Delitve. Odrezani so od sveta. Niti krajevna urada nimajo. Nek občinski uslužbenec izdaja tukaj živinske polne liste in to je vse. Uraduje kjerkoli, ker ni krajevnice pisarne. Avto-bus vozi samo štirikrat na teden po glavni cesti in pripelje nekaj dni staro pošto. Občina se prav malo zanima, kako živijo v Vitomarcih. Včasih so tu in tam prišli ljudje iz okraja, zdaj pa so Vitomarci kakor na koncu sveta. Sadna letina ni bila najboljša. Živila je slabo hranjena in nima prave cene, no, nekaj mleka in jaje prodajo. Ljudje imajo občutek, da so prepučeni sami sebi in si ne znajo pomagati. V drugih vaseh se ravno tako pritožujejo nad občino v Juršincih. Tudi tam, kjer imajo čelavne krajevnice odbore. Na Polensaku odborniki grajajo odnose uslužbenec na občini in odnos občine do krajevnih odborov. Zdi se, da imajo ljudje prav.

POZABLJENI VITOMARCI

Vitomarci leže na skrajnem severu ptujškega okraja. Ko je bila tu občina, je bilo še nekaj življenja, odkar so pa Vitomarci razdelili med Solifcn in Trnovsko vas, pozneje pa priključili k občini Juršinci, je vsa dejavnost zamrla. Juršinci, so predalec in preveč od roke, da bi lahko bili ugodno središče za Vitomarci. Ljudje so naravnost užaljeni zaradi take raz-

delitve. Odrezani so od sveta. Niti krajevna urada nimajo. Nek občinski uslužbenec izdaja tukaj živinske polne liste in to je vse. Uraduje kjerkoli, ker ni krajevnice pisarne. Avto-bus vozi samo štirikrat na teden po glavni cesti in pripelje nekaj dni staro pošto. Občina se prav malo zanima, kako živijo v Vitomarcih. Včasih so tu in tam prišli ljudje iz okraja, zdaj pa so Vitomarci kakor na koncu sveta. Sadna letina ni bila najboljša. Živila je slabo hranjena in nima prave cene, no, nekaj mleka in jaje prodajo. Ljudje imajo občutek, da so prepučeni sami sebi in si ne znajo pomagati. V drugih vaseh se ravno tako pritožujejo nad občino v Juršincih. Tudi tam, kjer imajo čelavne krajevnice odbore. Na Polensaku odborniki grajajo odnose uslužbenec na občini in odnos občine do krajevnih odborov. Zdi se, da imajo ljudje prav.

INVESTICIJE, KI SE NISO OBRODILE SADU

Kmetijsko gospodarstvo v Trnovski vasi je najmočnejši gospodarski objekt v teh krajih. Ustanovljeno je bilo pomladi 1954. leta. Kar 143 parcel in parcelce, iz katerih je to posestvo sestavljeno, kaže na razdrobljenost, ki je vse prej kot koristna. Postopoma se sicer posestvo zaokrožuje, vendar so še vedno najoddaljenejšie parcele 8 kilometrov od središča. Glavni gospodarski smoter posestva je živinoreja in sadjarstvo. Če pa pogledaš dosedanje rezultate v živinoreji, so kaj klavirni; povprečna mlečnost je 1900 litrov letno. Selekcija ni uvedena in živino krmijo s kislom krmom s poplavljenih travnikov ob Pesnici.

NE ZNAJO PRIPRAVLJATI JEDI

Splošno zdravstveno stanje je povsod izredno slabo. Otroci so podhranjeni. Še šolarji, ki prihajajo k pouku

opiti s šmarnico. Glavni vzrok za slabotnost otrok je slaba prehrana. Tu ni toliko krivo pomanjkanje, kakor zaostalost glede pripravljane prehrane. V navadi je, da jutraj skuhajo enolično jed, katero potem jedo pogre-to čez ves dan. Ta enolična hrana in pomanjkanje vitaminov (čeprav je sadjarstvo zelo razvito), vpliva na zdravstveno stanje otrok. Zaostali način pripravljane jedi bi lahko izkoristili kmetijski tajbi pri kmetijskih združenjih. Svet za zdravstvo in socialno skrbstvo je to vprašanje načel in nič drugega.

KAJ STORIŠI?

Povsod, kjer hođiš tod okrog, se kažejo novi in novi problemi. Gospodarska in kulturna zaostalost, malodušnost ljudi, vse to vpliva na življenjsko raven slovenjegotriškega kmeta. Okrajni odbor SZDL v Ptujju in ljudski odbor so že sturili prve korake. V teh dneh se je mudila v občini Juršinci komisija kmetijskih strokovnjakov z nalogo, da izdela analizo kmetijske proizvodnje v občini Juršinci in možnosti hitrejšega razvoja le-te. Ravno tako bodo obiskale te kraje tudi komisije, ki bodo analizirale kulturno-prosvetno in društveno problematiko. Zraven Haloz prihaja v ospredje slovenjegotriški problem, ki za haločkim ne zaostaja, če ni še bolj prede. -mr

OB DVESTOLETNICI A. T. LINHARTA

GEDALIŠKA RAZSTAVA

V vrsti spominskih proslav ob dvestoletnici rojstva A. T. Linharta je bila zamišljena tudi vse-slovenska gledališka razstava, ki naj bi po prvotni zamisli obsegala vse zgornje prostore Moderne galerije. Kakor marsikje drugje so tudi tu objektivne težave prvotno zamisel rahlo okrnile: razstava se je umaknila v spodnje prostore Moderne galerije in njen obseg ni veslovenski, če-

V MODERNI GALERiji

jedro tudi na sedanjih razstavi v Moderni galeriji. Ljubljana ima sicer svoj gledališki muzej; ustanovljen je bil leta 1950, odprta je bila leta 1952, vendar je zaradi utesnjenosti prostorov dostopen komajda gledališkimi strokovnjakom, saj je pravzaprav bolj skladišče gledališkega

vedani veslovenski gledališki festival izvirne domače drame je pravzaprav spaval po vodi, predvidenih — po velikem odzivu na lanskoletni natečaj za izvirno dramo tudi upravičeno pričakovanih — slovenski noviteti. Morda bo ta festival spomlad, vsaj tolažimo se lahko s tem. Skromen nadomestek za ta veslovenski festival izvirne drame pa naj bi bil tako imenovani »gledališki teden«: na odru ljubljanske Dramе bomo razen hisnega ansambla videli še goste iz Trsta, Maribora in Kranja ter nastop Akademije za igralsko umetnost. Namesto širokopotezno zamislenih razgovorov med gledališkimi delavci v okviru festivala pa smo, oziroma bomo lahko slišali strokovna predavanja dr. Franceta Koblarja, prof. Alfonza Gspana in dr. Bratka Krefta.

Ljubljana je pač storila vse, da dostojno proslavi visoko obletnico rojstva svojega velikega gledališkega moža, A. T. Linharta.

Detail z razstave Akademije za igralsko umetnost v Jakopičevem paviljonu

prav je ohranila reprezentativni značaj. Gledališke razstave so v naši kulturni zgodovini dokaj redke pojavi, tako da se nam zde skoraj nekaj nenavadnega. Sedanja razstava se navezuje na menda prvo veslovensko gledališko razstavo v letu 1927, gledališka razstava leta 1949 je bila manjšega značaja: pokazati je hotela le 30 let življenja ljubljanske Dramе. Bila pa so naša gledališka nenavadno močno zastopana lani na treh mednarodnih gledaliških razstavah: v Gledališkem muzeju v New Yorku, na evropski gledališki razstavi na Dunaju in na mednarodni razstavi v Dubrovniku ob svetovnem gledališkem kongresu. Slovensko gradivo, razstavljeno na teh mednarodnih razstavah, je v glavnem že spet doma in predstavlja osnovno

materiala, v katerem različni obiskovalci res ne more videti kaj posebnega. Gledališka razstava naj torej pokaže širši javnosti tudi to, kar bi v normalnih razmerah lahko prikazovala stalna zbirka v muzeju. Sedanja gledališka razstava ima dve značilni potezi: v oddelkih spominu A. T. Linharta hoče z razstavljenimi dokumentarnimi gradivom še enkrat potrditi žive začetke slovenskega gledališča v Linhartovi dramatik, hkrati pa nekako simbolično navezati sedanje delo osrednjega slovenskega gledališča v Ljubljani prav na te daljne začetke, na premiero Linhartove »Zupanove Mice« v ljubljanskem Stanovskem gledališču, dne 28. decembra 1789. leta. Zato prav na ta dan otvoritev razstave in istosledno premiero Kreftovih »Krajskih komediantov« v Drami. Ta zamisel razstave je jasno

razvidna že iz njene ureditve: Prva soba je posvečena spominu A. T. Linharta, druga takratni Ljubljani, mestu, ki je že takrat ljubilo gledališko umetnost: podarek gradiva, razstavljenega v tej sobi, je na gostovanjih italijanskih in drugih potujočih gledaliških družin v našem mestu; gledališka živahnost, ki ni bila nepomembna za rojstvo slovenske drame. Linhartu so prav te skupine dokazovale, da je v Ljubljani gledališko življenje mogoče, hkrati pa so prav te tuje gledališke družine vzbudile v napredni zavesti A. T. Linharta občutek nujnosti, da je treba tudi domači, slovenski besedi priboriti pravico in možnosti do življenja na odru. Toda vrnilo se k razstavi: Tretja soba je posvečena rojstvu slovenskega gledališča, ustanovitvi Dramatičnega društva v letu 1867, ki je pod idejnim vodstvom Frana Levstika dalo Slovincem prvo stalno in organizirano gledališče. V isti sobi je prikazan razvoj slovenskega gledališča vse do konca prve svetovne vojne. Naslednji dve sobi pa prikazujeta rast in nekaj zavirljivih vzponov ljubljanske Dramе v letih med obema vojnama in prvem desetletju po osvoboditvi. V sedmi sobi je zbrano gradivo o baletu in Operi SNG, osma, zadnja soba, pa je posvečena lanskoletnim uspehom Dramе in Operе v tujini. Nedvomno so prav ti uspehi najlepši oddolžitve spominu utemeljitelja slovenske dramske besede. Razstava sama pa je s tem zadobila lepo, zaokrožno podobo. Pri sleherni bodoči gledališki razstavi bo prav leto 1956 zabeleženo z vidnimi črkami: mimo letošnjih uspehov prireditelj razstave ne bodo mogli, saj je prav letošnje leto pomenilo nedvoumen uspeh našega osrednjega gledališča v velikem gledališkem svetu, v nepriznanim soodnosju z najsilnejši dosežki na področju gledališke umetnosti drugih narodov. Tudi zaradi tega — in ne samo v oddelkih spominu A. T. Linharta — ima sedanja gledališka razstava v Moderni galeriji svoj smisel. Naj ob tej priložnosti zabeležimo še to: nameravani in napol-

Sinoči se je v Drami Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani začel Linhartov jubilejni gledališki teden. Na ta dan je bila leta 1789 prva predstava »Zupanove Mice« v Stanovskem gledališču. Na naši sliki: prizor s sinočnje premiere Kreftovih »Krajskih komediantov«.

Drobni vtisi iz Kitajske

RAZGOVOR S SNEMALCEM IVANOM MARINČKOM

Nedavno so v Ljudski republiki Kitajski pripravili poseben teden jugoslovenskega filma. Odkupili in prikazovali so naslednje jugoslovenske filme: Trenutki odločitve, Kečke, Nevihta in Onadva. Tega tedna so se udeležili tudi jugoslovenski filmski delavci, od Slovincев pa sta bila v filmski delegaciji igralca Julka Staričeva in snemalac Ivan Marinček. Delegacija se je mudila na Kitajskem od 23. novembra do 22. decembra in prisostvovala otvoritvi jugoslovenskega filmskega tedna v Pekingu, potem pa obiskala še Nanking, Shanghai, Honkō, Kanton Hanko in se vrnila zopet v Peking. Jugoslov. filmske delavce so povsod nadveje pristrano, po znani kitajski gostoljubnosti, sprejeli, pa tudi nad filmi so bili baše še kar navdušeni.

Snemalac Ivan Marinček je v svojih vtisih s tega enomejnega potovanja po Kitajski povedal med drugim tudi tole: — Kako so Kitajci sprejeli naše filme in kakšna je bila kitajska publika? — »To, kar bom dejal, je kajpak samo moje mnenje: vsi filmi so bili sprejeti s samimi superlativi, vse je bilo v stilu, kakor pri nas recimo leta 1947, ko se vse hvale, a nihče neče najti ničesar slabega. Kitajci niso hoteli videti niti najmanjše slabše stvari. Filme so zelo dobro sprejeli, pa tudi bili so najbrž zadovoljni, saj bi jih drugače ne odkupili. Vse filme so sinhronizirali v kitajščino, kar je pri njih navada. Uradno so pri kritiki, pa tudi po ideološki strani želja največje priznanja »Trenutki odločitve«. Tudi obisk je bil največji pri tem filmu, sledila pa mu »Nevihta« in »Kečke«.

O publiko samo tole: večina mo je zelo mlada publika; dvoranе so polne, ljudje zelo živahni in neposredni. Naše filme so zelo toplo sprejeli tudi zaradi tega, ker so bili filmi zelo pazljivo sinhronizirani, saj so iskali pri tem zelo podobno barvo glasu kot je v originalu in ločili celo med dialektičnimi posebnostmi in govoru posameznih igralcev.

hova tehnika je vseh mogočih narodnosti: precej vzhodnega, pa tudi ameriškega, francoskega, češkega in ruskega. Imajo pa že tudi precej svojega. Mnogo so napravili zlasti za potujoči kino, saj imajo stalnih le 6000 kinematografov. Kljub temu pa je število obiskovalcev še dokaj visoko, saj letno obišče predstave 1 milijarda 300 milijonov ljudi. Letos so pričeli tudi s širokim platnom in bodo nekaj filmov snemali v obeh verzijah, za široko platno in za normalno. Dvorane za prikazovanje teh filmov za široko platno pa mislijo graditi po zmehke, ko bodo preizkusili uspeh tega načina.

— Kaj pa kitajski film?

O kitajski filmski industriji govore tudi naslednji podatki: imajo 30 poklicnih scenaristov, 40 režiserjev in nad 300 poklicnih filmskih igralcev. Leta 1950 so osnovali inštitut za kinematografijo, ki vsaj vzhodnih igralcev, scenaristov, režiserjev in snemalcev, ki so bili v letu 1949, so imeli vsaj nekaj tehnične kadre. Ta inštitut je dosedaj končalo preko 300 slušateljev. Imajo tudi kar tri filmske fakultete, in sicer za režiserje, igralce in snemalce. Te fakultete so v Pekingu in jih mislijo sčasoma še razširiti.

— Filmška industrija?

— Kitajci imajo svojo filmsko industrijo v treh krajih. Središči sta Shanghai in Peking, kjer so ateljeji. Kitajci imajo v filmski industriji že dokaj tradicije, saj so pričeli z umetniškimi filmi že leta 1920 in imajo od leta 1931 v Shanghai ateljeje, ker so šele takrat pričeli z notranjim snemanjem. Nj-

Igralka Julka Staričeva in snemalac Ivan Marinček, obkrožena s kitajskimi otroki in cvetjem po eni od predstav slovenskega filma »Trenutki odločitve« na Kitajskem

Vojvodinske slikarske akademije

Novi meceni utirajo že peto leto pot slikarskim kolonijam v Vojvodini. Ti meceni so občine, podjetja, zadrage in ustanove. Vsako poletje povabijo razni kraji tudi po deset slikarjev, poskrbe za njihovo vožnjo in vzdrževanje in tako nastajajo dela v mecenovem kraju. Po dveh, treh mesecih slikarji razstavijo svoja dela. Odkupljena dela zbirajo za bodoče krajevalne galerije, ki jih nekateri že imajo. Ponekod dosega te zbirke že okoli 100 del različnih ustvarjalcev. Vsako leto povabijo slikarje iz drugih republik. Letos je bilo po vojvodinskih »kolonijah« že nad 60 slikarjev. Pobudo za to je dal pred petimi leti slikar Stefan Ač in od-

total so se kolonije razširile po širokem območju Vojvodine: Bačka Topola, Zrenjanin, Bečej, Ečka, Pobeđa, Sremska Mitrovica, drugo leto pa bo vzniknila še najmanj ena in to v Horgošu. Med »kolonisti« srečujemo znana srbska imena: Vujaklija, Celebonović, Protić, Petrović itd. Od Hrvatov je bil povabljen Ivan Generalić in del Hegedušiceve slikarske delavnice, od Slovincев pa Lojze Spacal, Riko Debenjak, France Mihelič in Stane Kumar.

Novoletna številka »Naših razgledov«

Izšla je 119., novoletna številka »Naših razgledov« v povečanem obsegu na 36 straneh. Iz vsebine: F. H.: Odpeta vprašanja; B. P.: Razvoj iz nasprotij: Jaroslav Hašek; Noveletna prigodnica; L. B.: Iluzije in stvarnost; op.: K razpravi o ekonomski politiki; Dr. Vilko Vujčić: Problem plačnega sistema v gospodarstvu; Dr. D. J.: Vilišan: Izza kulje zdravniškega življenja in dela; -x-: Miali ob ustanovitvi skupščini Društva filozofov in sociologov; Dr. Gorazd Kutaj: Ob dvestoletnici »štalinov« ustave; Karel Andrej: Visti iz Amerike; Jj.: Italijanska pot v socializem; Miran Suštar: Razmislijanje ob Nilu; M. O.: Nehrujeva misel; J.: Volinte na Goriškem; Pesmi Mateje Bora, Kajetana Koviča, Iva Minutića, Lili Novy, Jožeta Udoviča, Ceneča Vipotnika; Marjan Kozina: Filmska menažerija; Jože Pogacnik: Linhartu za dvestoletni jubilej; Jus Kovak: Zapiski iz predala; B. S.: Neiztrohnjeno srce; Andrej Budni: Tragični kulturni problemi; Bojan Šuš: Italijanski zapiski; Poljski pisatelji; Oktobra; Rudi Seligo: Kant in Fichte pri zagrebški »Kulturi«; Zlata Pirnatova: Današnje stanje francoskega filma; Veno Pilon: Prvi polet; Boris Urbančić: Dr. Oton Berkepec; Franjo Baš: Dr. Niko Zupančič; Dr. D. L.: K knjžnic in arhivov; France Dobrovec: Seznanj kultura v srbskem in hrvatskem jeziku; Kulturne vesti; Nove knjige v tujini; Knjižne novosti; — Na »Naše razgled« se lahko naročite v upravi lista, Ljubljana, Cankarjeva 5/III, tel. 22-274 — 22-276. Mesečna naročnina 30 din, tromesečna 150 din, polletna 300 dinarjev, letna 600 din.

NEZNANI O'NEILL

»LONG DAY'S JOURNEY INTO THE NIGHT«; TRIUMFALEN USPEH V DUNAJSKEM AKADEMIETHEATRU

Tudi zelo natančnim poznavalcem moderne ameriške literature je bilo še do pred nekaj leti povsem neznano, da največji ameriški dramatik 20. stoletja Eugene O'Neill skriva eno svojih najboljših del ljubosumno v predalu. Šele po dramatikovi smrti leta 1953 je drama z dolgim naslovom »Nekoga dolga dne potovanje v noč« zagledala belgi dan. In šele takrat je zvedelo, da O'Neill napisal to dramo že leta 1941 in jo ob dvajseti obletnici poroke posvetil svoji ženi. Ta posvetitev ima svoje globlje vzroke, ki so precej vidni že iz O'Neillovih besed ob tej priložnosti: »Krvijo in solzami sem pisal to povest o veliki bolečini moje mladosti, o strahotni notranji tragediji moje družine. Toda nikdar je ne bi mogel napisati, če me ne bi bil v vseh teh dolgih letih z ljubico roko vodila po labirintih obupa v svetlobo miru in mi darovala srečo, za katero sem menil, da je nisam veden.«

V svojem testamentu je dramatik oddalno prepovedal vsakršno sprevržanje tega dela v Ameriki. Po njegovih lastnih izjavi, pa tudi po dosedanjih genezičnih ugotovitvah, je delo izrazilo avtobiografskega značaja, in bi utegnilo imeti za nekatero ljudi v Ameriki neprijetne posledice.

Tako se je zgodilo — verjetno prvič v zgodovini — da so neko dramsko delo, za katero bi Amerikanci dali desetletno dolarjev, krallji v Evropi. Prva uprizoritev je bila letos spomlad v Stockholmu. Nato je dramo prevedel v nemščino Oscar Fritz Schuh in jo septembra leto uprizoril v svojem berlinskem gledališču na Kurtfurstendammu. Glavno vlogo matere je z velikanskim uspehom igrala Grete Moshelm. Takoj nato je plačila uprizoritvene pravice tudi di-

rečno mrežo medsebojne krivde in obsojbe, v prvotni sistem medsebojnega sovrastva. Vseeno je, kje začnemo slediti skrotovljeni nit, vedno se, znanje: mo iz izhodnični točki:

Drama »Long day's Journey into the Night« je v svojem bistvu balada o notranji osamljenosti, o pomanjkanju intimnega kontakta med ljudmi in o obsoljenosti na skupno življenje ob popolni divergenčnosti psiholoških pogojev.

Štiri osebe nastopajo v tej drami: oče, mati in dva sinova. Vloga služkinje je zgoj štalaža in nekako tehnično sredstvo za zunanji razvoj dramskega dogajanja.

Oče: nekajdan znan igravec, samovšečen, mehkuzen, krut, zdan prekupevača, z majhnimi poseviti, akop do skrajnosti — manja počesnega obubožanja.

Mati: dekle iz boljše hiše, obupana nad banalnostjo vsakdanjega življenja, ker ni mogla prenašati bolečina ob potodu zadržnega otroka in ker tudi svojega življenja ne bi mogla prenašati brez mamila.

Starejši sin: podpovprečen pridanič; oče ga prisili, da postane igravec na Broadwayu; uspehov ni, fant notranje povsem propade, ker ne čuti veselja do poklica, ter se vdaja pljači in vladurgarstvu.

Mlajši sin (O'Neillov avtoportret): ta se je skušal iztrgati iz strahotne atmosfere rodnega krova. Kot mornar je potoval po vsem svetu, toda kmalu je zbolel na jetiki, vrnil se je moral domov — kam bi naj sicer šel? S avto preudarnim in nežnim načinom skuša nekako premostiti nevzdržno situacijo, čeprav ve, da so prepadi pregibolci in sovrastvo preveliko.

Ti štirje ljudje so ujeli v neop-

šega sina: O'Neilla je v zrelih letih sama potrdilo to njegovo prepričanje. Uspeh pri občinstvu je bil nepopsen. Po izjavah kritikov burgtheatrska publika že dolgo vrsto let sem ni s takimi frenetičnimi ovacijami obsula neke uprizoritve. Bila pa je to res uprizoritev, v kateri je prišla do izraza vsa visoka igralska kultura burgtheatrskega ansambla. Alma Seidler, Atilia Harberger, Aleksander Trojan, Andreas Wolf in Gusti Wolf — petorica umetnikov, ki so z mladim režiserjem Glücksmanom spet enkrat po dolgem času, vsekarov prvič po »Don Carlosu«, znali združiti zlahtnost tradicije in nemir modernih iskavj v veliko umetniško delanje.

Zgodbi, ki je že sama nenavadna in napeta, je dala scenaristova obdelavca in režija Johna Farrowa svojevrsno filmsko obličje. Napetost in skrivnostnost se v filmu neprestano stopnjujeta, pa čprav gledalec že takoj v začetku ve, kdo je morilec. Napetost vzbuja sedaj samo ugibanje, kako in kdaj bo pravi storilec razkrit. V naraščajoči zgodbi se vrsta razpletov polagoma bliža visku. Ti tvorijo iz filma bolj in bolj vznepajoča se loka, ki počli šele na koncu.

Sicer pa je današko gledališko življenje v depresiji. Na začetku sezone je za nekaj tednov zablistel Oscar Werner kot Hamlet v Josifstadtu, potem je mladda Inge Langen presenetila kot Jeanne d'Arc v enem izmed dramatičnih tekizmov Maxa Mella, končno pa sta se pomerili veliki igralci Paula Wessely in Käthe Dorsch v Schillerjevi »Mariji Stuart«. Vse ostalo skorajda ni vredno omenbe. Volkstheater je vse od »Treh sestere« režiserja Žarova v preteklem letu v repertoaru kaziji piekhe endovečno mo sicer polno dvorano, a mečnik škodijo njegovemu mednarodnemu ugledu. Theater in der Josefstadt stoji in pada s svojo zvezdo Hilde Krahl — v zadnjem času so padci pogostejši zaradi napučenih zasjedb te igralkice. Kletna gledališča do zdaj še niso prodrla na povzre, čeprav pri njih tudi vseh kar zavre, Miniaturni »Kaleidoskop« ki bo v prihodnjem letu gostoval v Jugosloviji, se je v zadnjih dneh poskušal s dvema edenjadnkama, od katerih je posebno Coeteaujeva varianča znane antične snovi o svdovi iz Eleaza vzbudila pozornost.

Charles Laughton je v vlogi bogatega in gospodavnega zalotnika Earla Janotha zelo poudarjeno podal svoj lik brutalnega šefa številnih služenecov in sodelavcev — kratko rečeno: mislimo si nekoliko starejšega kapitana Bligha (iz filma »Upor na ladji Bounty«) brez uniformne. Ta je — kralj magazinov in svet ironični in cinični brutalni gentleman, ki se imenuje Mr. Janoth.

Splet krivde in trpljenja, pri čemer je človek igrača svojih strasti in slučajal O'Neill nas v svoji štiri ure trajajoči dram »Nekoga dolga dne« leta 1912 popelje v noč teh medloveskih odnosov in v štirihi bolečnih izpovedih razkral pred gledalcem vsotranjno tragedijo teh ljudi, ki so obsoljeni na skupno življenje.

»Pekel — to so drugi!«

Ne, O'Neill ne zabreže na to ekstencialistično plitvino, kot Sartre s svojimi ljudmi »Za zaprtimi vrati«. Čeprav na snek izhodi ni pokazal s prstom in s besedo, je vendar iz neskončno utrjenega vrdnja na koncu drame, ko so si poveljali ljudje na odru že vse v obraz in ko za sovrastvo tako rekoč ni več razloga, dal O'Neill s svojo veliko umetnostjo zasličitvi pretresenemu gledalcu svoje prepričanje, v pogozje z srečo v ljudeh samih in v odnosih med temi ljudmi. Nadaljnje življenje »mlaj-

Ray Milland, uosilec glavne vloge, nak znanec iz filma »Tate, je tu še posebej svojo karakterno vlogo, neobičajno dvojno vlogo lovca in divjačina obenem. V tej dvojni vlogi, kjer v nenehno rastoči napetosti išče krivca, razkinkuje pa nedolžnega — samega sebe, je spet pokazal svoje velike igralske sposobnosti.

Odlilen je scenarij, ki je — temelječ na zgodbi uspelega romana — ustvarjal prvovrstno osnovo za dober kriminalni film, ki ima zaradi zasedbe in izvedbe tudi veliko umetniško vrednost. P. G.

DESET LET LJUDSKE TEHNIKE NA FILMSKEM TRAKU

Triglav-film je izdelal kratkometražni (508 m) film o desetletnem razvoju in dejavnosti ljudske tehnike Jugoslavije. Scenarij je napisal Milan Kamenar, ki je film tudi režiral. Glasbeno spremljavo je napisal Blaž Arnič. Naročnik filma: Glavni odbor ljudske tehnike Jugoslavije. Prikazovanje filma je že odobrila cenurna komisija in film bo kmalu na sporedu naših kinematografov.

FILM. Filmski mesečnik. Izdaja založniški oddelk Podjetja za promet s filmi »Vesna-filme« v Ljubljani. Leto VI (december 1956), šte. 12.

TAMBURASKA GLAZBA. God. I, br. 5. Zagreb 1956.

SEJA UPRAVNEGA ODBORA NZJ

Amatersko in neamatersko prvenstvo

Beograd, 28. dec. — Upravni odbor NZJ se je danes odločil za nov sistem tekmovanja v sezoni 1957-58. Odločitve so izrekla skupščina Nogometne zveze Jugoslavije, ki bo v maju ali juniju prihodnje leto.

SAHOVSKI TURNIR V HASTINGSU Gligorić remiziral z Alexandrom

London, 28. dec. — Na mednarodnem šahovskem turnirju v Hastingsu so odigrali prvo kolo, ki se je končalo z naslednjimi izidi: Szabo (Madž.) — Horne (V. B.) remi, Toran (Španija) — Larsen (Danska) 0:1 po šestih urah in pol igre v 85. potezi, Alexander (V. B.) — Gligorić remi, Olafsson (Island) — Penrose (V. B.) 1:0, O'Kelly (Belg.) — Clarke (V. B.) 1:0.

Drsalna revija v Ljubljani Ljubljana, 28. dec. — Sledilo je v veliko veselje mladine in športnih drsalcev pritisnil mraz in tako imamo v Ljubljani ledeno ploskev. Tudi odrasli ljubitelji hokeja in umetnega drsanja komaj čakajo prireditelje. Marilija drsalni klub Olimpija nam bo prvi urejal z drsalno revijo budimpeških umetnikov, ki so nastopala v Beogradu.

Revija bo 3. in 4. januarja ob 19.30 na drsalnišču pod Čekinovim gradom. Predprodaja vstopnic, katerih enotna cena bo 100 dinarjev, bo od 2. januarja na drsalnišču.

Uspeh »Partizana« v Kobaridu

Telesnozvojni društvo »Partizana« v Kobaridu je eno izmed mlajših društev na Primorskem. Društvo, katerega člani so mladi, brez večjih tradicij, ki s svojimi člani doživljajo uspehe, včasih zapadajo v težave, se z njimi borijo in jih prebrodijo. Navdušenje za telovadbo dokazuje zlasti takrat, ko se vozijo na tekmovalni park v Kobaridu, ki jo prinesejo od doma in ko pogosto sami založijo denar za vožnjo na tekmovalni park.

Kraj ni velik. Vsa mladina je vključena. Vredna je redna. Težava so v prednjem delu, eni gredo v šole naprej, drugi na učenje, tretji k vojakom. In ravno zato, ker so ženske vaditeljice bolj stalne in jih je več, dosega zlasti ženske vrste lepe uspehe.

Letos so vsi pridno delali. Od pomladi, ko so tekmovali v smučanju na Livku, ko so začeli popularizirati med tujkajočo mladino skiro nepoznano kofarko, do akademije za 29. november. Priznanje za delo je bil prehodni pokal »Primorskih novic«, ki ga je prejeli 22. julija.

Kakšne probleme imajo? Eden je denar. Še za vzdrževanje telovadnice nimajo, kaj šele, da bi kaj nakupili ali naprej zidali. Pogosto se morajo odpočasti mnogim nastopom in tekmovalnim, ker ni denarja. Za kolesarjenje pa si vedno ugodno. Drug problem je vodstvo društva. Tri vodilne člane so morali zamenjati, a gre delo vseeno naprej.

In po vaseh? Povezava je precejšnja. Bili so na Livku, Drežnici in drugod. Za v prihodnje pa jim bo razširitev telesnozvojnega dejavnosti po vaseh pomagal svet za telesno vzgojo pri občinskem ljudskem odboru. Tako imajo v načrtu obiskati tudi Breginj — razen drugih krajev — da bi mladini prikazali pomen telesne vzgoje in jo zanjo navdušili.

Vpivi »Partizana« so pozna med mladino, kar opazuje tudi starši in daje društvu »Partizana« vse priznanje.

Začarani krog

V CSR je postala akutna menažerska bolezen. Po zimski olimpiadi so odločili Boucka, trenerja hokejske reprezentacije, ki ni dosegla takšnega uspeha, kakršnega bi moral. Po nespletni angleški turneji pa so čehi sedaj odstavili tudi največjega naslednika Pergla. In spet iščejo novega trenerja. Našli so ga v osebi Boucka, ki pa še ni odgovoril, ali sprejme ponudbo.

Priporočilo za okulista

Francoski esnäk »France Soire« je poslal na olimpijske igre v Melbourne za pravega astrokognitiviste. Njihov poseben dopisnik Jean Eskenazi piše namreč 12. decembra: »Po štirih tednih v Melbourne sam sicer ne morem povedati, kdo je zmagal v streljanju na golebove, zato vam pa lahko zatrdim, da sem videl na lastne oči, kako je Morrow zmagal v teku na 800 m.

Spoštovanemu francoskemu športnemu novinarju bi svetovali, da se čimprej posvetuje z okulistom.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR OBČINSKI KOMITE ZKS OBČINSKI ODBOR SZDL OBČINSKI ODBOR ZB NOV OBČINSKI KOMITE LMS KRAJEVNI SINDIKALNI SVET OBČINSKI ODBOR ZVVI OBČINSKI ODBOR RK OBČINSKI ODBOR DRUŠTVA REZERVNIH OFICIRJEV LJUBLJANA-POLJE

Pozdravljamo ob vstopu v leto 1957 vse prebivalstvo občine Ljubljana-Polje in vse delovne kolektive naše socialistične domovine ter jim želimo obilo plodnega dela in uspehov v novem letu

SREČNO NOVO LETO!

Bajc: slovensko kolo št. 1

Desetorica najboljših slovenskih kolesarjev

Prah je že davno izginil z naših cest. Sneg je prekril zemljo in smučarji imajo glavno besedo. Slovenski kolesarji pa so že razstavili svoje železne konje, podmazali njihove dele in jih spravili na varno. Sestavili smo desetorico najboljših slovenskih kolesarjev med mladinci in člani. Merilo je bilo udeležba na prvenstvih, republiških in državnih tekmovanjih, na kriterijih in mednarodnih dirkah. Učestvovali smo plama in uspehe posameznih dirkačev in jih točkovali.

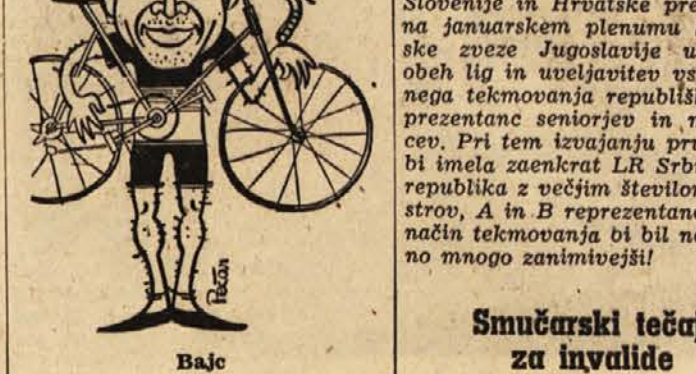
Pri tem smo prišli do nekaterih zanimivih ugotovitev. Marsikateri nekdanji bolj znani in uspešnejši kolesarji so tokrat precej zaostali, v ospredje pa so se prerinili nekateri, ki jim je bila dana možnost, da so se na posameznih tekmovanjih dobro uveljavili. Če pogledamo obe ravni lestvice, smo med člani zasledili tole: državnega reprezentanta Berganta in desetorici članov sploh ni. Tekmoval je bolj malo in tako ni zbral zadostno število točk, da bi se uvrstil med najboljšo desetorico.

BAJC, ZIROVNIK, ZANOSKAR Najuspešnejši med člani je bil Alojz Bajc (Odrad). Njegov največji uspeh je, da se je kot najboljši Jugoslovan na dirki »Po Avstriji« uvrstil na 11. mesto in da je bil na dirki »Po Jugoslaviji« kot drugi Jugoslovan v splošnem plasmaju četrti. V generalnem plasmaju dirk za državno prvenstvo zaseda 6. mesto. Bil je tudi odlični član moštva na dirki »Poc Evropic«. Torej se nismo prav nič zmotili.

Nekoliko za njim je Jože Cajhen, ki je zasedel na državnem prvenstvu mladincev 7. mesto, sicer pa se je skupaj z ostalimi Rogovimi mladinci dobro uveljavil. Skupno število točk na cesti in kriterij mu je prineslo 2. mesto.

Zelo solidna sta tudi Vinko Nopak (Rog) in Kreso Puharič (Odrad), ki ju vidimo skoraj na vseh dirkah in po navadi ne odpovesta.

Toliko o teh, da smo vas malo seznanili z njimi. Vsekakor bi mogoče kdo sestavil kakšno

Bajc

drugačo lestvico, toda uradne ugotovitve in opazovanja na dirkah so nam dale to sliko, ki je po našem mnenju najbolj stvarna.

Desetorica članov: Bajc (O) 184 točk, Zirovnik (R) 165, Zanoškar (R) 157, Omerzel (R) 142, Flašjs (O) 120, Stupar (R) 112, Dimnik (R) 91, Rak (O) 82, Božnik (I) 66, Perne (O) 48 točk.

Mladinci: Zidan (R) 109, Cajhen (R) 71, Novak (R) 40, Puharič (O) 36, Jan (Br) 35.

TRILETNO DELO JUDOISTOV

Kratko — toda uspešno

Judo šport je v Jugoslaviji, pa tudi v Sloveniji, še zelo mlada športna panoga. O njem tudi nismo dosti pisali, čeprav živi med nami že tri leta odteje, ko so najbolj navdušeni prijatelji tega športa zaorali v ledino. Toda sedaj lahko ugotovimo, da se je te športne panoge oprilec v veliki meri mladina in da postaja to še nekakšen poklicni šport organov Ljudske milice in pripadnikov JLA. To pač ni nič čudnega, ker vsi vemo, da je za nekatere poklice ta šport zelo prikladen, če se ne skoraj nujno potreben.

Ko letos ob koncu leta naši športniki in člani telesnozvojnih organizacij polagajo račune, je prav, da naredimo tudi kratak presez skozi dejavnost judo športa pri nas. Letos res nismo imeli priložnosti videti, vsaj v Sloveniji ne, večjih prireditev, čeprav bi si gledalci, ki jih sedaj že ni več malo, tega močno želeli. Sloveniji so štirje klubi tekmovali v ligi, kjer je prvo mesto preprečevalno osvojila »Ljubljana«, v vsaj državi pa štejemo danes 15 judo klubov. Nekoliko nas je presenetil neuspeh »Ljubljana« na zaključnem prvenstvu za naslov državnega prvaka. To tembolj zaradi tega, ker je bila »Ljubljana« favoriti. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je »Ljubljana« nastopila na finalu tako rekoč z drugim moštvom, ker so trije njeni člani odšli v JLA, dosedanji prvak Cesar je bil poškodovan, eden najboljših — Kunšič — je bil odsoten, večkratni državni prvak Maček pa je nekoliko odpovedal in le pol točke je odločilo, da je »Ljubljana« zasedla drugo mesto.

Ključ temu pa imamo Slovenci v prvenstvu posameznikov letos tri priroke in je Slovenija v skupnem tekmovanju dosegla 21 točk, to je prav toliko, kot lani, pred Hrvaško z 9 točkami in Srbijo s 8 točkami. To dokazuje, da so slovenski judoisti v tem športu še vedno najbolj doma. Lahko pa trdimo, da bi imeli lahko nekoliko več medrepubliških dvobojev, kar bi vsakekor koristilo popularizaciji tega športa pri nas.

BRALCI NAM PIŠEJO »POTNIKI naj kar stojijo«

Preteklo nedeljo, malo pred sedmo zvečer se je na železniški postaji v Celju zbralo precej ljudi, ki so čakali na potniški vlak iz Maribora. Naskočili so na vagonc. Celo v prvem razredu je bilo vse zasedeno. V nekem kopeju pa je mlajši železničar ležal in praktično zavzemal kar tri sešede. Sopotnik, njegov znanec na sosednjem sedalu, mu je dejal:

»Boš moral vstati in dati kaj prostora. Ljudje po hodniku stojijo.«

»Naj stojijo, hudič! In najraje želim je zavrnil malomarno in naprav ležal in govoril o železničarjih s Pragerskega in o službi v Postojni. Ko je zatem vstopil neki tovariš in zaprosil, če bi bilo prostora vsaj za njegovo ženo, se je šele počasi, počasi dvignil in mrmral. Tooliko pa ni bil vljuden, da bi ponudil mesto tudi tovarišu in se je rajši sam udobno sprostil.

V zadnjih letih so železničarji postali vse bolj vljudni in človeški. Celokadar so v službi. Tudi na svojih potovanjih so po navadi prijazni. Prav zaradi tega je ta primer še bolj čuden in nerazumljiv. K. Makuc

Skrajna brezvestnost

V času pred Novim letom so se pojavili v trgovinah zopet zavrtiki s snegom za Novoletno jelko, čeprav so ljudje že lani nešetokrat zahtevali, da prodajo le-teh prepovede. In v čem je stvar? Sneg, oziroma laski, kot po domače temu pravimo, niso iz izredno vnetljivje celuloze, tako da zadostuje že raketa (da o plamenu svečk sploh ne govorimo), da se Novoletna jelka spremeni v gorečo baklo, ki pa prav lahko privede tudi do večjega požara. Poznam ljudi, ki so bili lani pošteno opečeni, ko so gasili gorečo jelko, ljudi, ki jim je drevo zažgalo pohištvo, namizne prte itd. Zato sodim, da je sedaj res skrajni čas, da pristojni prepovedo prodajanje »novoletnega snega«, izdelovalca ali pa trgovca, ki bi jih še prodajal, pa kaznujejo.

Se enkrat pa opozarjam na to starše, posebno pa prireditelje Novoletne jelke, da ne bo zaradi neprevideznosti nekaterih prišlo do požara. S. B.

Smučarski tečaj za invalide

Športna organizacija invalidov se tudi letos pripravila na smakso športno sezono. Tudi letos bomo priredili smučarski tečaj. Ker nam je nujno potrebna ženiča, bo tečaj v Kranjski gorli. Tečaj se bo začel predvidoma 20. januarja in bo trajal približno 8 dni. Po tečaju pa bo prvenstvo invalidov Slovenije v smučanju z udeležbo gostov.

Pravico do udeležbe na tečaju in prvenstvu imajo vsi vojaški vojni invalidi, mirnodobni invalidi in invalidi dela.

Tečajnikom kakor tudi kmetovalcem je za čas treninga in tekem zagotovljena oskrba.

Interesenti naj se prijavijo okrajnim odborom Zveze vojaških vojnih invalidov — športnim komisijam, kjer dobijo vsa podrobna navodila. VVI Slovenije

Izpred sodišča v Ljubljani

Vlom je prvotno odločno tajni, ki so mu na pokazali prstne odtise, ki so jih našli na kraju vloma, je pa v lom sicer priznal, vendar pa ni hotel priznati, da se je hotel okoristiti, češ da je v lom izvršil pod vplivom alkohola in da omarike sploh ni odprl, ampak kar zaklenjeno vrge v vodo.

Ker pa so organi notranje uprave naknadno našli na kraju, kjer je Medved vrgele omarico v vodo, osebno legitimacijo, ki je bila z denarnico vred v zaklenjenem predalu ukradene omarice, so je tudi ta zagovor pokazal kot poseben nerazum.

Medved pa se je oprjel še zadnje rešilne bilke. Trditelj je začel, da je doživel v nemški vojski hud pretres možganov in da ima od takrat še tako hude posledice, da ne odgovarja za svoja dejanja v vinjenem stanju. Zdravnik psihiatra pa se z njegovimi navedbami ni strinjal, zato je sodišče spoznalo Medved krivim in ga obsodilo na eno leto in šest mesecev strogega zapora, pri čemer je upoštevato tudi kazen iz sodbe, s katero je bil Medved obsojen zaradi poskusa pobege preko državne meje potem, ko je bila spredaj navedena vlomna tatvina odkrita.

V zapor se ne dá iti tudi že večkrat obsojenemu poljskemu delavcu Antonu Brandstejerju, čeprav je izvršil v nekaj dneh maja letos kar tri vlomne tatvine na skodo tistih, ki so ga zaposlili in mu nudili hrano ter stanovanje. Ko so mu oškodovanci, sami resni ljudje, v obraz povedali, da je bil pri njih in da so z njegovim nenadnim odhodom izginili razni oblaci predmeti, je še vedno vztrajal na tem, da teh krajev, kjer so oškodovanci doma, sploh ne pozna in da nikoli v svojem življenju ni bil tam. Tatvin ni hotel priznati in svoji zakletenosti ni bil izdat, ko so našli pri njem ukradene predmete, katere so oškodovanci spoznali za svoje.

Sodišče je seveda sprlo vsega tega verjelo le pričam, ki so potrdile Brandstejerjevo krivdo, in ga obsodilo na dve leti strogega zapora.

Zeparji so se to pot opekli Dne 12. novembra letos je bil v Kranju tržni dan. Ker je ob takih dneh gneča, ljudje pa tudi manj pozorni na svoje stvari, se kaj radi pomešajo mednje tudi zeparji. Tako so se znašli v Kranju tega dne tudi že večkrat kaznovana zeparka Terezija Bednjač, 50-letna gospodinja iz Totovec pri Čačovcu, njena znanica, že tudi večkrat obsojena zeparica, Marija Kovač in njen mož Zvonimir Kovač.

Svojo srečo je prva poizkusila premeteti Bednjačeva. V manufakturnih trgovinah »Pri Kranjcu« je izkoristila nepazljivost neke nakupovalke in ji izmaknila iz ročne torbice usnjeno denarnico z 8000 din gotovine.

Zatem je hotela na enak način priti do denarja še pri neki drugi nakupovalki. Ta pa je njeno namero opazila in jo začela zasledovati. Tako je prišla tudi v roko organom Ljudske milice.

Zeparica ni bila zeparica, če se ne bi hotela izvit iz roke pravice za vsako ceno. Ko se je čutila že ogroženo, je

Prešernove družbe

Clane vpišujejo vsi poverjeniki, knjigarne in uprave • Pohitite z vpisom!

Medvedje na Kočevskem

Kočevska je že od nekdanje poznana po bogatem izboru divjadi. Prebivalci Kočevske so le redkokdaj zasledili medvede. Letos pa so jih videli pogosto, in sicer v Knežji lipi, v Cepľah, Kleču in drugod. Ljudem kosmatnici niso ničesar napravili, delali pa so škodo le na čebelarjih. Iz tega se dá zaključiti, da ljudem medved ni nevaren. Bil pa bi nevaren, če bi ga kdo razdratil.

KAVARNA-SLAŠČIČARNA TIVOLI LJUBLJANA (PETRIČEK)

Svojim cenjenim gostom želi srečno in uspehov polno novo leto 1957 in se nadalje priporoča

DNEVNE NOVICE

OBVESTILO
Zaradi praznovanja drž. praznika Novo leto v dneh 1. in 2. januarja 1957 objavlja Trgovinska in Obrtna zbornica za okolje Ljubljana glede poslovanja trgovin in obrtnih delavnic naslednje:

V soboto, 29. decembra 1956 bodo vse trgovine odprte dopoldne in popoldne;

V nedeljo, 30. decembra 1956 bodo vse trgovine odprte od 8-13, razen živilskih trgovin (živila in gospodinjske potrebščine, delikatese, sadje in zelenjava in mesane podeželjske trgovine), ki bodo zaprte zaradi inventur. Zaprte bodo tudi »non-stop« trgovine, ki poslujejo v živilski stroki. Dežurne trgovine in obrtne delavnice poslujejo tega dne, kot je predpisano poslovanje za te trgovine in obrtne delavnice ob nedeljah in drugih dneh prostih dnevih;

4. januarja

BO ZREBANJE

V ponedeljek, 31. decembra 1956 bodo vse trgovine odprte od 8-13. Isto velja za »non-stop« trgovine. — Delikatesne trgovine, mesane podeželjske trgovine, prodajalne kruha, mesa, mleka in mlečne restavracije pa bodo odprte tudi popoldne. Mlekarne bodo od 15-18 delnice mleka za naslednji dan. Obrtne delavnice pa so odprte od 8. do 14. ure. Brivnice in česalnice so odprte kot ob drugih delavnikih.

1. in 2. januarja bodo trgovine in obrtne delavnice zaprte. Izjeme so: prodajalne svežega mesa, sadja in zelenjave, goriv in maziv, obrtne delavnice, za katere velja obvezna dežurna služba, ter slaščičarne in cvetiljarne, kakor je to predpisano od pristojnih ljudskih odborov za nedelje in dela proste dneve. — Mlekarne in mlečne restavracije na dan 1. januarja ne bodo poslovale, naslednjega dne pa bodo odprte, kot je predpisana dežurna služba za nedelje in dela proste dneve;

V četrtek, 3. januarja 1957 bodo odprte normalno trgovine s živilskimi artikli (živila in gospodinjske potrebščine, delikatese, sadje in zelenjava, mlekarne, mlečne restavracije, prodajalne kruha, mesa, trafike itd.). Vse ostale trgovine drugih strokov bodo zaprte zaradi inventur.

Trgovinska in obrtna zbornica za okolje Ljubljana.

IZPLAČILO ENKRATNEGA DODATKA UŽIVALCEM POKOJNIN IN INVALIDNIN IZ SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Po odloku Zveznega izvršnega sveta se izplača uživalcem pokojnin in invalidnin iz socialnega zavarovanja enkratni dodatek, ki ga bodo zavodi za socialno zavarovanje v LR Sloveniji izplačali hkrati s pokojnino ozir. invalidnino za mesec januar 1957.

Pravico do enkratnega dodatka imajo tudi upokojeenci in invalidi, katerim gre pokojnina oziroma invalidnina iz socialnega zavarovanja za mesec januar 1957.

Enkratni dodatek znaša polovico zakonskega zneska pokojnine oziroma invalidnine za mesec januar 1957. Enkratni dodatek se ne izplača od varčevnega dodatka (dodatek namesto prejšnje minimalne pokojnine), od začasnega dodatka niti ne od ostalih dodatkov in izplačil, kot so: dodatek za tujo nego in pomoč, dodatek za otroke, enkratna invalidnina, odpravnina itd. Glede na to, da ima dokaj-nje število uživalec pokojnin in invalidnin pravico tudi do raznih dodatkov, bo pri mnogih upokojenih znesek enkratne pomoči nižji kot je polovica vsakomesečnih pokojninskih prejemkov.

Uživalec vojaških pokojnin se izplača polovico zakonske pokojnine ter dopolnilno pokojnino, ne pa tudi polovico dodatne pokojnine in ostalih dodatkov. Zaradi tega bo znesek enkratnega dodatka v vseh primerih nižji kot je polovica celotnih pokojninskih prejemkov.

Ta dodatek se ne izplača tudi od poviška 500 din, ki ga prejema upokojeenci poleg pokojnine po uredbi o povečanju plač, pokojnin itd. od 1. julija 1955 dalje. Dodatek se ne more izplačati v inozemstvu.

Enkratni dodatek bo izplačan tudi zavarovancem, ki prejemale akontacije na pokojnino.

Znesek enkratnega dodatka bo naveden na hrbtni strani čekovne nakaznice. Večina zavodov bo nakazala enkratni dodatek hkrati s pokojnino oziroma invalidnino za januar 1957 z eno nakaznico, tako da bo obrok pokojnine oz. invalidnine za mesec januar zvišan za znesek dodatka. Nekateri zavodi pa bodo nakazali ta dodatek s posebnimi čekovnimi nakaznicami, ki pa bodo tudi oddane bankam pravočasno, tako da jih bodo pošte lahko izplačale pred konec tega leta.

Iz Republiškega zavoda za socialno zavarovanje LRS, opr. št. 6872.

IZREDNE NOVOLETNE LOTERIJE

OBVESTILO RADIO BEOGRADA

V zadnjem času posamezne skupine dramskih in glasbenih izvajalcev, kakor tudi nekateri posamezniki sodelujejo na raznih prireditvah v Beogradu in notranjosti kot člani Veselega večera, Zabavnega čelara ali kot pevci Radia Beograd.

Prav tako posamezni prireditelji pri reklamiranju prireditve na različne načine nepravilno izkoriščajo ime Radio Beograda ali imena njegovih posameznih oddaj.

S tem dajemo na znanje, da Radio Beograd ni prireditelj teh gostovanj, ki so pravzaprav privatne pobude skupin in posameznikov. Dejstvo, da nekateri člani teh skupin stalno ali začasno sodelujejo v programu Radio Beograda, ne daje pravice niti prirediteljem, niti izvajalcem, da pred javnostjo uporabljajo ime Radio Beograda, brez ozira na vsebino in kvaliteto sporeda.

Radio Beograd prevzema odgovornost samo za tiste prireditve, ki jih zares organizira, kar je običajno v obvestilnih zelo jasno izraženo in poudarjeno. 4398

Zrebanje vstopnic v novoletnem otroškem zabavišču. Vsak dan bodo v otroškem novoletnem zabavišču v prostorih Gospodarskega razstavišča izrebane otroške vstopnice po 10 din za tri nagrade. Zato zadržite vstopnice. Stevilke izrebanih vstopnic bodo sproti objavljene v dnevnem tisku.

Filmske predstave za Novoletno jelko. Zavod za šolski in poučni film prireja v dneh od 27. do 31. decembra 1956 filmske predstave v okviru Novoletne jelke. Predstave bodo v dvanajstih DOZ na Miklošičevi cesti v vsak dan ob 11, 14, 15 in 16. Program je sestavljen iz otroških zabavnih filmov, in sicer: Mojster z lutkami (color), Veseli doživljaji, Pluton in kost, Zimska olimpijada. — Vabimo vse pionirje in pionirke, da si ogledajo te filme. Vstop je prost. — Zavod za šolski in poučni film, Ljubljana.

Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino, podružnica Ljubljana, Copperska ulica 30, obvešča vse svoje komiteje, da zaradi letnega zaključka v četrtek, dne 3. januarja 1957 ne bo poslovala za stranke.

Obveščamo redne in izredne študente filozofske fakultete Univerze v Beogradu, da bomo prijave za izpise za januarski izpitni rok sprejemali od 3. do 10. januarja 1957, predavanja v zimskem semestru bodo končana dne 15. januarja, semestralne počitnice bodo trajale od 15. januarja do 15. februarja 1957. Izpiti bodo od 20. januarja do 15. februarja po razporedu, ki ga bodo objavile katedre. Predavanja v letnem semestru se bodo začela 15. februarja 1957. Overovitev zimskega in vpis letnega semestra bomo opravljali od 15. februarja do 1. marca 1957. — Iz tajništva filozofske fakultete. 7860

Veletrgovina »Mercator«, Ljubljana, Titova cesta 31, obvešča vse svoje odjemalce, da bodo skladišča podjetja v dneh od 28. do 31. decembra 1956 zaprta zaradi letnega popisa blaga.

Nogometni klub »Odrəd« vabi k udeležbi na silvestrovanju, ki bo v ponedeljek, 31. decembra od 20 do 4 zjutraj v prostorih Osrednje študentske menze na Miklošičevi cesti. Igral bo priznani plesni orkester. Izredno bogat srečevol. Prvovrstna izbrana vina in bogata izbira jestvin. Vstopnice si nabavite pravočasno v društveni pisarni, Kidričeva ulica 9, vsak dan v času od 9-14 in od 17-19.

Za čistene mastnih madežev dobiš v vseh trgovinah, kjer kupuješ mlo, tudi preprato FLEX. Nobenemu gospodinjstvu ne sme manjkati FLEX. Čudovito izgledaš. Tako mladosten in svež obraz imaš danes! Take opazke boš žele, če si boš napravila masko TEINT BELL.

Obveščamo redne in izredne študente filozofske fakultete Univerze v Beogradu, da bomo prijave za izpise za januarski izpitni rok sprejemali od 3. do 10. januarja 1957, predavanja v zimskem semestru bodo končana dne 15. januarja, semestralne počitnice bodo trajale od 15. januarja do 15. februarja 1957. Izpiti bodo od 20. januarja do 15. februarja po razporedu, ki ga bodo objavile katedre. Predavanja v letnem semestru se bodo začela 15. februarja 1957. Overovitev zimskega in vpis letnega semestra bomo opravljali od 15. februarja do 1. marca 1957. — Iz tajništva filozofske fakultete. 7860

Veletrgovina »Mercator«, Ljubljana, Titova cesta 31, obvešča vse svoje odjemalce, da bodo skladišča podjetja v dneh od 28. do 31. decembra 1956 zaprta zaradi letnega popisa blaga.

Nogometni klub »Odrəd« vabi k udeležbi na silvestrovanju, ki bo v ponedeljek, 31. decembra od 20 do 4 zjutraj v prostorih Osrednje študentske menze na Miklošičevi cesti. Igral bo priznani plesni orkester. Izredno bogat srečevol. Prvovrstna izbrana vina in bogata izbira jestvin. Vstopnice si nabavite pravočasno v društveni pisarni, Kidričeva ulica 9, vsak dan v času od 9-14 in od 17-19.

Za čistene mastnih madežev dobiš v vseh trgovinah, kjer kupuješ mlo, tudi preprato FLEX. Nobenemu gospodinjstvu ne sme manjkati FLEX. Čudovito izgledaš. Tako mladosten in svež obraz imaš danes! Take opazke boš žele, če si boš napravila masko TEINT BELL.

Obveščamo redne in izredne študente filozofske fakultete Univerze v Beogradu, da bomo prijave za izpise za januarski izpitni rok sprejemali od 3. do 10. januarja 1957, predavanja v zimskem semestru bodo končana dne 15. januarja, semestralne počitnice bodo trajale od 15. januarja do 15. februarja 1957. Izpiti bodo od 20. januarja do 15. februarja po razporedu, ki ga bodo objavile katedre. Predavanja v letnem semestru se bodo začela 15. februarja 1957. Overovitev zimskega in vpis letnega semestra bomo opravljali od 15. februarja do 1. marca 1957. — Iz tajništva filozofske fakultete. 7860

Veletrgovina »Mercator«, Ljubljana, Titova cesta 31, obvešča vse svoje odjemalce, da bodo skladišča podjetja v dneh od 28. do 31. decembra 1956 zaprta zaradi letnega popisa blaga.

Nogometni klub »Odrəd« vabi k udeležbi na silvestrovanju, ki bo v ponedeljek, 31. decembra od 20 do 4 zjutraj v prostorih Osrednje študentske menze na Miklošičevi cesti. Igral bo priznani plesni orkester. Izredno bogat srečevol. Prvovrstna izbrana vina in bogata izbira jestvin. Vstopnice si nabavite pravočasno v društveni pisarni, Kidričeva ulica 9, vsak dan v času od 9-14 in od 17-19.

Za čistene mastnih madežev dobiš v vseh trgovinah, kjer kupuješ mlo, tudi preprato FLEX. Nobenemu gospodinjstvu ne sme manjkati FLEX. Čudovito izgledaš. Tako mladosten in svež obraz imaš danes! Take opazke boš žele, če si boš napravila masko TEINT BELL.

Naročnike obveščamo

da bo izšla novoletna številka LJUDSKE PRAVICE dne 31. decembra 1956. — Naročniki, ki ob ponedeljkih nimajo poštno dostave, naj ta dan svoj list dvignejo na pošti.

DOBITKI OD
400 do 2.000.000 din
V SKUPNI VREDNOSTI
112 milijonov din

Z JESENIC IN OKOLICE
Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Stanka Rosensteln, Javorniška pot.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE
Nedelja, 30. decembra ob 19:30: Fran Roš in Danilo Gorinšek: »Desetnica Alenčica«, mladinska igra.
Režija Jože Tomazič, scena: Jože Dedič.

KINO
»RADIO«: Ameriški film: »V koloskih kanjonih«. Predstavi ob 18 in 20.
»FLAVZ«: Ameriški barvni film: »Nocjo bomo peli«. Predstavi ob 18 in 20.

Z BLEDA
Ameriški film: »Čudežni otroke«. Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi June Allyson, Van Johnson, Gig Young in P. Corday.

Čestitke
Tonetu Pavšku, odličnemu prijatelju in tovarišu, ter njegovi življenjski tovarišici Mariji Metlika obilo sreče in zadovoljstva na njuni skupni poti. — Prijatelji!

GLEDALIŠČA
SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA
Sobota, 29. decembra ob 19: Moder-Ajdič: »Janko in Metka«. — Nastop Dedka Mrza. Izven in za podeželje; ob 20: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentforjanski«. Izven in za podež. (Jucinta — Nedeljka Kacmova k. g.)
Nedelja, 30. decembra ob 11: Prof. dr. France Koblar: Izročilo Antona Tomaža Linharta. — Predavanje v avditoriju Drame SNG. Vstop prost; ob 15: Golia: »Jurček«. — Nastop Dedka Mrza. Izven in za podeželje; ob 20: Shakespeare: »Henrik IV. (II. del)«. Izven in za podeželje. — (Falstaff — Pavle Kovič).

Ponedeljek, 31. decembra ob 15: Moder-Ajdič: »Janko in Metka«. — Nastop Dedka Mrza. Izven in za podeželje; ob 20: Molière: »Sola za moža«. — Zsiljena ženitev«. Izven in za podež.

OPERA
Sobota, 29. decembra ob 19:30: Puccini: »Tosca«. Gostovanje Rud. Franda. Izven.
Nedelja, 30. decembra ob 19:30: Offenbach: »Hoffmanove pripovedke«. Izven in za podeželje.
Ponedeljek, 31. decembra ob 19:30: Rossini: »Seviljski brivci«. Izven in za podeželje.
Torek, 1. januarja: Zaprto.
Sreda, 2. januarja: Zaprto.

KINO »UNION«
Italijanski barvni film
»ODISEJ«
Brez tednika. Predstave ob 18. 19 in 20. V glavni vlogi Kirk Douglas, Rossana Podesta in Silvana Mangano. Ob 22. premiera ameriškega filma: »V srcu mladosti«. Vstopnice se ne bodo prodajale, ker je predstava namenjena obiskovalcem, ki imajo vstopnice z dne 22. decembra ob 22 in je darilo za novoletno jelko. — Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«
Madžarski barvni film
»Moj ded in jaz«
Predstave ob 15, 17, 19 in 21. — Danes zadnjičkrat. Ob 19 matineja česke barvne risanke: »Cesarjev slavček«. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje, za matinejo od 9 dalje.

KINO »TRIGLAV«
Italijanski barvni film
»SCAMPOLO 53«
Tednik. V glavni vlogi Maria Fiore in Henry Vidal. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »VIC«: Amer. film: »Velika ura«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Charles Laughton. Danes zadnjičkrat. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »SOČA«: Amer. film: »Ni malih grehov«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM: Kotnikova 8, predvaja slovenski film: »Vesna«. Predstavi ob 10 in 14.

KINO »LITOSTROJ«: Ameriški film: »Dekle z dežele« (Provincialka). V glavni vlogi Grace Kelly, Bing Crosby in William Holden. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave.

KINO »KOMUNA«: Dokumentarni film »Nanook s severa«. Tednik: Filmske novice št. 52. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »SISKA«
Angleški film
»Jaz in gospod minister«
Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14. ure dalje. — Danes zadnjičkrat.

RADIO LJUBLJANA
SPORED za soboto, 29. decembra
5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) 6.30-6.04 Reklame in obvestila — 7.10 Zabavni zvoki — vmes ob 7.20-7.35 Naš jedilnik — 8.00 Zaključek oddaje — 11.00 Igra trio Dorka Škoberna — 11.15 Dober dan, otroci! (Marica Komarova pripoveduje...) — 11.30 Slovenske pesmi pojeta moški in ženski Mariborski komorni zbor — 12.00 Popoldanski koncertni spored — 12.30 Kmečika univerza — ing. Zvone Koznik: Vloga mlekarja za napredek živinorejstva — 12.40 Zabavne melodije — 13.15 Nekaj slovenskih narodnih — 13.30 Od arije do arije — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Zeleni ste — postušaj! — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 Nove knjige — 16.00 Glasbene uganke — 17.10 Kaj bo prihodnji teden na sporedu — 17.30 Zabavna in plesna glasba — 18.00 Okno v svet: Srijca — 18.15 Umetne pesmi — poje komorni moški zbor iz Celja — 18.30 Jezikovni pogovori — 18.45 Igra tamburaški orkester — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 V besedi in pesmi po Koruški — 22.15-23.00 Oddaja za naše izseljence — na val 327.1 m — 22.15 do 23.00 UKV program: za ples in razvedrilo — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na val 327.1 m (prenos iz Zagreba).

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pasaja
Sobota, 29. decembra ob 9: P. Golia: »Srce igračka«. Zaključena predstava za osnovno šolo VIC; ob 20: Cankar-Smerud: »Martin Katur«. Izven. Znizane cene.
Nedelja, 30. decembra ob 15: P. Golia: »Srce igračka«. Izven. Popoldanska predstava. Znizane cene; ob 20: Gorki: »Malomeščani«. Izv. Ponedeljek, 31. decembra ob 14:30: P. Golia: »Srce igračka«. Zaključena predstava za gimnazijo Domžale; ob 20: Večer v čitalnici. — Vilharjevo šaloigre. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Ljubljana, Mestni dom
Sobota, 29. decembra ob 14:30: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«, pravljica in igr. Zaključena predstava; ob 20: Jurčič: »Sosedov sine, ljudska igr. Izven.
Nedelja, 30. decembra ob 14:30: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«, pravljicna igr. Popoldanska predstava. Izven; ob 20: Jurčič: »Sosedov sine, ljudska igr. Izven.
Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon št. 32-860.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE Ljubljana
Sobota, 29. decembra ob 20: Fodor: »Matura«. Premiera.
Nedelja, 30. decembra ob 16: Golia: »Snežgulčica«; ob 20: Finžgar: »Razvalina življenja«. Torek, 1. januarja ob 16: Golia: »Snežgulčica«. Prodaja vstopnic 2 uri pred pričetkom predstave in v nedeljo od 10-12.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE Marionete
Levstikov (Senjčakovski) trg 2
Sreda, 2. januarja ob 11: J. Malik: »Zogica Marogica«. Ob 15: J. Malik: »Zogica Marogica«. Četrtek, 3. januarja ob 17: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspunka«.

Bošne lutke
Sobota, 29. decembra ob 8: Gostovanje v Sentvidu — Ljubljana; ob 11: Gostovanje v Genoviji; ob 14:30: Gostovanje v Smartnem pri Litlji; ob 16:30: Gostovanje v Litiiji.
Nedelja, 30. decembra ob 8: Gostovanje v Domu SZDL na Dolenjski c. (Ljubljana); ob 11: Zaključena predstava za teren Kozelja; ob 14:30: Zaključena predstava za Zavod za soc. zavarovanje; ob 17: Zaključena predstava za sindikat Slovenskega poročevalca. Prodaja vstopnic za obe gledališči in vse ljubljanske predstave v četrtek, petek, soboto in ponedeljek od 10-12 v Upravi, Resljeva cesta 28, telefon št. 32-020 in pol ure pred pričetkom marionetnih predstav, in eno uro pred predstavo v gledališču ročnih lutk.

VESTI IZ KRANJA
PRESERNOVO GLEDALIŠČE
Sobota, 29. decembra ob 11: Fran Milčinski: »Mogočni prstan«, pravljica v treh dejanjih dvanajstih slikah. V okviru Novoletne jelke. Zaključena predstava za mladino iz Trilca.
Nedelja, 30. decembra ob 11: Fran Milčinski: »Mogočni prstan«, pravljica v treh dejanjih dvanajstih slikah. Zaključena predstava za mladino iz Trilca.
Ob 18: Izven in za podeželja.

KINO
»STORZIC«: Ob 14 česki barvni risani film: »Cesarjev slavček«. Ob 15, 18 in 20 ameriški barvni film: »Goge«. Ob 22 premiera italijanskega barvnega filma: »Plaža«.

IZ DOMŽAL
Angleški barvni film: »Viaki vozijo mimos«. Predstavi ob 18 in 20. — V glavni vlogi Claude Rains in Marta Toren.

IZ NOVEGA MESTA
»KRKA«: Češki barvni film: »Jan Hus«. V glavni vlogi Zdenek Stepanek.

VESTI IZ TRBOVELJ
»SVOBODA« - Trbovlje II.: Ameriški barvni film: »Krogla čaka«. — V glavni vlogi Jean Simmons.

»DELAJSKI DOM«: Amer. barvni film, sneman po sistemu superskop; »Vera Cruz«. Česa običajno. Razpored predstev v reklamnih omaričah.

IZ PTUJA
»MESTNI KINO«: Ameriški barvni film: »Mirni človek«. V glavni vlogi John Wayne, Maureen O'Hara in Victor Mc Laughen. Ob 10 in 14 ameriški barvni film risanki: »V dolini bobrov« in »Pol oralna zemlje«.

IZ MURSKE SOBOTE
»PARK«: Sovjetski barvni film: »Obad«.

IZ ROGAŠKE SLATINE
Ameriški film: »Tarzanova jeza«. Predstava ob 19.

IZ ZALCA
Ameriški barvni film: »Stekleni čevljički«. Predstava ob 19.30.

UPRAVA, DELAVSKI SVET IN SINDIKALNA PODRUŽNICA PODJETJA »INDOS« SPOROČA, DA JE PREMINIL TOVARIS

RADO PUNTAR

BIVŠI VODJA KOMERCIALNE SLUŽBE, ČLAN DELAVSKEGA SVETA IN UPRAVNEGA ODBORA

DRAGEGA POKOJNIKA BOMO SPREMILI NA NJEGOVI ZADNJI POTI V SOBOTO, DNE 29. DECEMBRA 1956 OB 15. URI IZ ANDREJEVE MRLIŠKE VEZE NA ZALAH

UPRAVA, DELAVSKI SVET IN SINDIKALNA PODRUŽNICA PODJETJA »INDOS«, LJUBLJANA-MOSTE

PATRICK QUINTIN

IŠČEM SAMEGA SEBE

— 19

SEDMO POGLAVJE

— Kar mirni bodite, Gordy, kmalu se vam bodo misli uredile. Lahko noč! Lahko noč, gospa Friend!

Knut je odšel. Mati je za trenutek ostala, potem pa sunkoma krenila za njim, kakor da bi se bila iznenada nečesa spomnila. In se ni vrnila. Minilo je precej časa in nikogar ni bilo, ki bi se mu zdelo, da me mora videti. Ostal sem sam s svojimi sanjami. Popotna ura na nočni omarički je hitela, in ko sem se znova ozrl nanjo, je kazal enajst. Hotel sem ugasi luč, toda roko mi je hromila lenoba in je nisem iztegnil.

Nazadnje me je Kraftovo zatrjevanje prepričalo. Zares, misel, da bi zdravnik sklical na posvet, se mi je zdela še najbolj pametna. Ko bi se bliž zarotili proti meni, bi se za kaj takega ne bil odločil. Dvomi so se tajali, blazina je bila mehka in počasni sem zdrknil v blag sen.

A le na pol sem zaspal. Slušal sem vrata, kako so se odprla in izpod priprtih vek sem uzri Seleno. Otrpnil sem, ko da spim. Seleno se mi je približala, nagnila se je nadme in me mirno opazovala.

Videl sem senco njenih las, čutil sem njen topli dih, dih pomladnih livad. Začutil sem v njem vso slast njene lepote. Bila je prepričana, da sem zaspal. Z razkošno kretnjo se je pretegnila, vzbočila prsi. Pod vratom si je odpela haljo in si jo snela čez glavo. Z dvema nagloma sunkoma sta se ji nogi sprostile čevljev.

Skozi zobe si je lahko pripevala in ko na vzmeteh se je odzibala k oknu. Razgrnila je zavesi in obstala. Zagledala se je v temo.

Okoli nje je zatrepetala kalifornijska noč. Tedaj so se kakor izza oblaka žarki meseca ulili čez njene lase, da so se zalesketali ko srebro. Bila je tako lepa, da sem pozabil svojo vlogo človeka, ki je zaspal:

— Seleno!

Ni bila presenečena. Okrenila se je, napravila dva, tri korake in me prišla za roko.

— Gordy, sem mislila, da spiš.

Poljubila me je na usta.

— Kje si bila ves večer? — sem jo vprašal.

Njeno lice je bilo tako blizu mojega, da sem čutil nežni ščetet njenih trepalnic na njem.

— Si si me želel?

— Gotovo. Kaj si počela?

— Nič posebnega. Igrali smo bridge. Mamica je nora na bridge. Ze davno ni bilo prilike, da bi ga igrala. Oče ji tega ni dovoljeval. Igrali smo v štirih: mama, Murney, jaz in Knut.

— Knut? Kaj se mu ni mudilo na druge obiske? Saj je rekel, da mora še k drugim bolnikom.

— Vemo, dragi, toda mama tako rada igra, pa sem ga pregovorila, da je ostal. Kaj ti niso dali uspevalnega praška?

Odkimal sem z glavo in spet me je poljubila.

— Tvoja mama misli, da je dobra bolničarka, a jaz ji še bolje opice ne bi zaupala. Pa nič ne maraj, dragi, bom s teboj vso noč. Če ti bo kaj treba, samo reci.

— Da bi kaj želel? — sem vprašal in lahko zagrebel prste med pramene njenih las. — Ne vem.

— Si zaspal?

— Ne, nisem.

— Hočeš, da vadiva tvoj spomin?

— Ne maram.

— Kaj čevā početi potem?

— Tako ostaniva!

— Dragi...

Njena bližina mi je bila prijetna. Videti je bilo, da mi je tako blizu, da sem nekaj čutil do nje. In vendar je bilo to čuden, nekam plašen občutek. Odvračal ga je glas, prav slaboten glas, ki me je svaril, naj se varujem: — Pazi, ti ne veš, kdo so tvoji resnični prijatelji! — A nisem imel moči, da bi ga ubogal. Vso mi jo je vzela Selenina lepota.

— Ljubim te, draga, — sem ji dejal, a sem se zdrzil, ker sem govoril preglasno.

— A bi vendar poskusila, — je vztrajala in me znova poljubila na usta. — Tudi Knut hoče tako.

Zaradi Knuta in njegove namišljene poklicne vsevednosti bi se bil nemara še odločil drugače. Toda zaradi nje...

— Ti bom prebrala očetovalno balado, ki sva popoldne govorila o njej, — je zbudila radovednost v meni.

Celiske vesti

CELJSKO GLEDALISCE

Sobota, 29. decembra ob 15: Pavel Golla: »Uboga Ančka«. Zaključena predstava za pionirje.

Nedelja, 30. decembra ob 10: Pavel Golla: »Uboga Ančka«. Zaključena predstava za pionirje; ob 15: Pavel Golla: »Uboga Ančka«. Zaključena predstava za pionirje.

Petek, 4. januarja ob 10 in 14: Golla: »Uboga Ančka«. Zaključeni predstavi za Društvo prijateljev mladine v Laškem.

Sobota, 5. januarja ob 11: P. Golla: »Uboga Ančka«. Zaključena predstava za šolo iz Sempetra.

Nedelja, 6. januarja ob 15.30: Golla: »Uboga Ančka«. Izven.

KINO

»UNION«: Nemški film: »Podanik«. Predstavi ob 18 in 20.

»METROPOL«: Francoski barvni film: »Lucrezia Borgia«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Martine Carol, Pedro Armendariz in Massimo Serato.

ISOL
čisti kovine in steklo!

KARBOKSIMETILCELULOZA

domače proizvodnje

PODJETJE

**MILAN BLAGOJEVIĆ
LUČANI**

PROIZVAJA

tehnično
karboksimetilcelulozo

VSEH TIPOV IN V VSEH KOLIČINAH ZA UPORABO V INDUSTRIJI

- tekstila
- nafte
- mila
- detergenskih sredstev
- papirja
- usnja
- itd., itd.

KVALITETA IZDELKA POPOLNOMA USTREZA INOZEMSKIM TIPOM V ISTE NAMENE. KARBOKSIMETILCELULOZO PRODAJAMO POD IMENOM

LUCEL

IN JO DOBAVLJAMO V STANDARDNEM PAKIRANJU

Pozivamo vsa zainteresirana podjetja, da pismeno, telefonično ali osebno javijo svoje potrebe

PODJETJU

»Milan Blagojević« - Lučani

TELEFON 1 IN 2

4341

Visokokvalificiranega delavca
strojnega ključavničarja

visokokvalificiranega delavca
kovinostrugarja

visokokvalificiranega delavca
mehanika
za popravilo diesel motorjev

kvalificiranega delavca
strojnega ključavničarja

kvalificiranega delavca
kovinostrugarja

kvalificiranega delavca
mehanika
za popravilo diesel motorjev

nekvalificiranega
fizičnega delavca
za dela v mehanični delavnici
sprejme GEOLOŠKI ZAVOD,
LJUBLJANA — Parmova 33,
VI. trakt. 4777

Ljudsko revijo Prešernove
družbe

OBZORNIK

dobite v vseh knjigarnah, kioskih, trafikah

Gradbeno obrtno podjetje

»ŠIŠKA«

Ljubljana, Knezova ulica 28

Ob vstopu v novo leto 1957
želimo vsem svojim poslovnim
prijateljem srečno in uspehov
polno novo leto.

Kolektiv Komunalnega podjetja

**VODOVOD
KRANJ**

pošilja za novo leto 1957
iskrene pozdrave
vsem delovnim ljudem

DELOVNI KOLEKTIV

AUTOKAROSERIJE

ZAGREB — DUBRAVA, UL. M. BADELA 6

TELEFON 47-801

SREČNO
novo leto
1957

želi vsem svojim
poslovnim prijateljem,
delovnim kolektivom
in državljanom naše
socialistične domovine
srečno novo leto 1957

**GOZDNO GOSPODARSTVO
KRANJ**

sprejme

perfektnega

STENODAKTILOGRAFA

-(finjo)

NASTOP SLUŽBE TAKOJI

K 156

RAZPIS

»HELIOS« — tovarna lakov — DOMZALE

razpisuje mesto za

DVA ŠTIPENDISTA

in sicer:

**enega na TSS v Ljubljani, kemični oddelek,
enega na kemični fakulteti v Ljubljani**

Pogoji: Dokončana 2-letna TSS v Ljubljani, kemični oddelek, ter zaključek vseh študijev z diplomom v šolskem letu 1957—58.

Enega štipendista na Tehniški fakulteti, kemični oddelek, s pogojem, da opravi zahtevane študije in diplomsko delo najkasneje do 1. julija 1957.

Prijave sprejema uprava podjetja do 15. januarja 1957.

4819

**ORTOPEDIJA
CELJE**

želi vsem svojim odjemalcem
srečno in uspehov polno leto

1957

Te dni bodo izšle naše nove izdaje:

- »Zakon o splošnem upravnem postopku« z uvodom prof. dr. Ive Krbeka s krajšimi opombami pri posameznih členih in registrom
Izdaja v latinici — cena 250 dinarjev
- »Komentar kazenskega zakonika« prof. dr. Janka Tahovića
- »Komentar Zakonika o kazenskem postopku« dr. Tihomira Vasiljevića
- »Zbirka razzodb vrhovnih sodišč, izrečenih v upravnih sporih 1953—1954—1955« dr. Nikole Mikulandre in Dušana Andjelkovića, sekretarja Zveznega vrhovnega sodišča

Naše prejšnje izdaje:

- »Zbirka vojaških predpisov« P. Perunovića in Lj. Kovijanića — cena 750 dinarjev
- »Zbirka razzodb gospodarskih sodišč« dr. A. Goldštajna — cena 250 dinarjev
- »Zakon o javnem tožilstvu« dr. Milana Brkića — cena 120 dinarjev
- »Komentar zakona o posvojitvi« Milutina S. Jovanovića — cena 250 dinarjev
- »Pravni priročnik o pravicah in dolžnostih državljanov« cena 1200 dinarjev
- »Upravno pravo FLRJ« akademika prof. Ive Krbeka — cena 700 dinarjev
- »Pogodba o nakupu in prodaji blaga po splošnih uzanceh za promet z blagom« prof. D. Vladimira Kepora — cena 350 dinarjev
- »Devizni prestopki in prekrški« Sretena Živkovića — cena 130 dinarjev
- »Zbirka vseh predpisov o taksah« (patentna izdaja s prostimi listi) Jovana M. Radulovića — cena 950 dinarjev
- »Zbornik predpisov LR Srbije« prečiščeno besedilo 1944—1955 in pet velikih knjig Milenka Kangre, dr. Tihomira Vasiljevića, dr. Milana Jovića in Dušana Stanića — komplet 4500 dinarjev

Prodajajo vse naše prodajalne in vse knjigarne v FLRJ. — Izvršujemo tudi posamezna naročila po povzetju ali, če vplačate denar vnaprej, redno brez plačila poštnih stroškov.

**SAVREMENA ADMINISTRACIJA
Založniško-tiskarsko podjetje**

BEOGRAD — PRIZRENSKA 6 — POŠTNI PREDAL 479
TEKOČI RACUN 1031-T-582

4348

TRGOVSKO
PODJETJE

»AVTOMATERIAL«

MARIBOR
PARTIZANSKA
CESTA 25

želi srečno in uspehov polno NOVO LETO 1957
vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem in sodelavcem

Hkrati sporočamo vsem cenjenim odjemalcem, da smo prevzeli zastopstvo
motornih koles »TOMOS«, Koper za območje Štajerske

Prosimo vse zainteresirane, da se v tej zvezi obračajo na naše
podjetje, ker smo od Prodajalne TAM, Maribor, Glavni trg,
prevzeli vso evidenco in akontacije.

Obrtno gradbeno podjetje

»Skupnost«

MARIBOR, Koroška cesta 53

sprejme

GRABENEGA TEHNIKA

Pogoji: 5-letna praksa in pooblastilo za vodenje zgradb. Plača pa tarifnem pravilniku. Pošljite pismene ponudbe ali pa se osebno zglasite v upravi podjetja. — Nastop službe po dogovoru. M 385

»CEMENT-OPEKA«

trgovsko podjetje z gradbenim materialom na debelo in drobno

LJUBLJANA, ŠMARTINSKA C. 21

Obveščamo cenjene odjemalce,
da bo trgovina zaradi letne inventure

ZAPRTA OD 3. DO 10. JANUARJA 1957

»METKA«

MEHANIČNA TKALNICA

C E L J E

ŽELI VSEM DRŽAVLJANOM
SREČNO IN USPEHOV POLNO

NOVO LETO 1957

»TORPEDO«

TOVARNA MOTORJEV - REKA

OBVESČA

zadruga • gospodarske organizacije • proračunske ustanove
zdravstvene ustanove • ustanove s samostojnim financiranjem

da prodaja tudi na odplačilo
te-le svoje izdelke:

- Diesel motorje ARAN 7 — 9 KS
- Diesel črpalni agregat ARAN 9/6 CN 2
- Diesel motorje »TORPEDO« 20 do 30 KS, stabilne in ladijske
- Diesel motorje »TORPEDO« 30 do 45 KS, stabilne in ladijske
- Diesel motorje »TORPEDO« 40 do 60 KS, stabilne in ladijske

Rok odplačila do treh let!

ZA VSE INFORMACIJE SE OBRNITE NA PRODAJNI ODDELEK TOVARNE — TELEFON 24-70 DO 24-79

Trgovsko podjetje »DELIKATESA« — JESENICE

proda na podlagi št. 49 in 50 uredbe o gospodarjenju z osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ št. 52/53) naslednja osnovna sredstva:

kompletno trgovsko opremo
za trgovino s sadjem in zelenjavo;

kompletno trgovsko opremo
za trgovino s sadjem in zelenjavo,
primerne tudi za buffet ali podobne obrate;

dve manjši železni peči
na premog oziroma na žaganje;

električni mlinček
za mletje kave, zmogljivost 2 do 6 kg na 10 minut.

Predmeti so na prodaj predvsem gospodarskim organizacijam ter skladno z odredbo o pogojih in načinu prodaje osnovnih sredstev (Uradni list FLRJ št. 51/54) tudi fizičnim osebam in zasebnim pravnim osebam, in to po 15-dnevnem roku brezuspešne ponudbe gospodarskim organizacijam. Prodaja bo neposredno s sklenitvijo pisne pogodbe. Interesenti naj se javijo v upravi Trgovskega podjetja »Delikatesa«, Jesenice, Gosposvetska cesta 13, zaradi nadaljnjih informacij.

J-301

Na podlagi 115. člena statuta okraja Gorica razpisuje personalna komisija okrajnega ljudskega odbora Gorica natečaj za delovno mesto

šefa skupščinske pisarne

Pogoji: Pravna fakulteta ali popolna srednja šola z desetletno prakso v upravni službi.

Temeljna plača po uredbi; dopolnilna plača in položajni dodatek. — Komfortno družinsko oziroma samsko stanovanje zagotovljeno.

4820

Komisija za volitve in imenovanja občinskega ljudskega odbora SENTJUR PRI CELJU na podlagi 95. člena statuta občine Sentjur pri Celju razpisuje

mesto šefa odseka za finance

v upravi Občinskega ljudskega odbora Sentjur pri Celju

Pogoji: Ekonomska fakulteta z 3-letno prakso, ali popolna srednja šola z najmanj 6-letno prakso v finančni stroki. Temeljna plača po uredbi, dopolnilna plača in položajni dodatek po odloku občinskega ljudskega odbora. Nastop službe je možen takoj. Družinsko stanovanje zagotovljeno v drugi polovici leta 1957. Prošnje z življenjepisom in pregledom dosedanjih zaposlitev dostavite Občinskemu ljudskemu odboru Sentjur pri Celju do 10. januarja 1957.

4821

UPRAVNI ODBOR GOZDARSKO KMETIJSKE POSLOVNE ZVEZE MOZIRJE razpisuje po pooblastilu komisije za soglasnost pri nameščanju vodilnih uslužbencev

mesto upravnika mesto računovodje

Pogoji za upravnika:

1. Dokončana višja ali srednja kmetijska oziroma njeje sorodna šola in najmanj 5 let prakse v kmetijskem obratu.
2. Ali pa nižja strokovna izobrazba in najmanj 10 let prakse v kmetijskem obratu, ali kmetijsko upravni službi, od tega vsaj 5 let na vodilnem položaju.

Pogoji za računovodjo:

1. Dokončana višja ali srednja ekonomska šola ali njeje sorodna šola in najmanj 5 let prakse samostojnega vodenja računovodstva.
2. Ali pa nižja strokovna izobrazba z opravljenim izpitom in najmanj 10 let prakse vodenja računovodstva.

Prijave poslati na upravni odbor Gozdarsko kmetijske poslovne zveze Mozirje do 30. januarja 1957.

Upravni odbor
GOZDARSKO KMETIJSKE POSLOVNE
ZVEZE MOZIRJE

4818

Oglašujte v »Ljudski pravici!«

Livnica željeza i tempera - Kikinda

Nujno potrebujemo brezhiben

batni kompresor

s temi značilnostmi:

količina zraka 8 do 9 m³/min.
pritisek stisnjenega zraka 8 At.
motor približno 75 ks, 380 V, 50 Hz

Ponudbo pošljite na zgornji naslov.

4808

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE VOLNENIH IZDELKOV V MAJŠPERKU

želi vsem svojim sodelavcem
in poslovnim prijateljem
uspešno NOVO LETO 1957

Priporočamo se z našimi kvalitetnimi izdelki

Najnovije!

Poziv na predplačilo!

V želji, da bralce informira o aktualnih, pravnih, ekonomskih in drugih družbenih vprašanjih, predvsem o karakterju, principih in nadaljnjih

razvojnih tendenca našega družbenega samopravljanja, kot oblike izgradnje socialističnega družbenega sistema, naše podjetje s sodelovanjem

večjega števila pravnih in ekonomskih strokovnjakov ter piscev pripravlja:

»Priručnu biblioteku za pravna i društvena pitanja«

Glavni urednik: Mirko Perović.

Redakcijski odbor: Sreten Vučković, ljudski poslanec in sekretar Komisije za družbeno upravljanje CK KPJ, Milivoje Kovačević, tajnik Okrajnega ljudskega odbora Beograd, Mirko Perović, sodnik Zveznega vrhovnega sodišča, inž. Božidar Race, svetnik Zveznega izvršnega sveta.

V tej knjižnici bodo objavljene popularne publikacije o raznih vprašanjih s področja prava, ekonomije in družbeno političnega sistema — po smernih cenah. Publikacija te izdaje bo koristila gospodarskim kadrom, družbenim organizacijam in upravnim organom, članom delavskega sveta in upravnim odborom, gospodarskim organizacijam, kulturnim, zdravstvenim, social-

nam ustanovam, predavateljem in poslušalcem delavskih in ljudskih univerz, kakor tudi ostalim državljanom. Vsaka publikacija obravnava posebno poglavje iz našega družbenega življenja in bo lahko služila kot informativni in praktični priročnik, poleg tega, da bodo v njej obdelani osnovni pricelpljivo-teoretični aspekti o izgradnji določenega področja naše državne in družbene ureditve.

Za sedaj bodo v letu 1957 objavljene sledeče publikacije:

1. »SISTEM DRUŠTVENOG UPRAVLJANJA U SOCIALISTIČNOJ DEMOKRATIJU«, — dr. Leo Geršković, sekretar za zakonodajo in organizacijo Zveznega izvršnega sveta.
2. »SISTEM LOKALNE SAMOUPRAVE U JUGOSLAVIJI«, — dr. Jovan Djordjević, profesor Univerze in predsednik Pravnega sveta Zveznega izvršnega sveta.
3. »SAMOUPRAVLJANJE PROIZVODJACA U PRIVREDI«, — dr. Pavle Kovač, direktor Biroja za organizacijo uprave in gospodarstva Zveznega izvršnega sveta.
4. »DRUŠTVENO UPRAVLJANJE U OBLASTI ŠKOLSTVA, PROSVETE I KULTURE«, — Nikola Vuđenov, sekretar Sveta za prosveto LR Srbije.
5. »DRUŠTVENO UPRAVLJANJE U OBLASTI ZASTITE NARODNOG ZDRAVLJA«, — dr. Jovan Čekić, predsednik Sveta za ljudsko zdravje LR Srbije, in Mirko Čuković, ljudski poslanec.
6. »DRUŠTVENO UPRAVLJANJE U OBLASTI SOCIALNE ZASTITE«, — Gvozden Jovančević, sekretar Sveta za socialno zaščito LR Srbije.
7. »DRUŠTVENO UPRAVLJANJE U OBLASTI SOCIALNOG OSIGURANJA«, — Jovan Popović, sekretar Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije.
8. »O SAVETIMA NARODNIH ODBORA«, — Milivoje Kovačević, tajnik Okrajnega ljudskega odbora Beograd.
9. »O NACIONALNOM DOHODKU FNRJ«, — Vojo Rakić, pomočnik državnega sekretarja v Zveznem izvršnem svetu.
10. »O DRUŠTVENOM PLANIRANJU U FNRJ«, — dr. Jovan Sirotković, državni svetnik v Zveznem zavodu za gospodarsko planiranje.
11. »UKUPAN PRIHOD PRIVREDNIH ORGANIZACIJA I NISOVA RAZPODELJA«, — inž. Božidar Race in Dragomir Živančević, svetnika v Zveznem izvršnem svetu.
12. »O KREDITNOM SISTEMU U FNRJ«, — dr. Miloš Vučković, profesor ekonomske fakultete v Beogradu.
13. »O PORESKOM SISTEMU U FNRJ«, — Sava Milatović, svetnik v Sekretariatu za splošne gospodarske zadeve Zveznega izvršnega sveta.
14. »PRAVNI POLOŽAJ PRIVREDNIH PREDUZETA U FNRJ«, — dr. Pavo Rastvočan, profesor Pravne fakultete v Zagrebu.
15. »O ZEMLJORADNICKOM ZADRUGARSTVU U FNRJ«, — inž. Vojin Popović, ljudski poslanec in generalni sekretar Zveze poljedeljsko-gospodarske zbornice FLRJ.
16. »O PRIVREDNIM PRESTUPIMA«, — dr. Milan Dokić, sodnik Vrhovnega izvršnega sveta.
17. »O PRIVREDNIM SPOROVIMA«, — dr. Zdenko Bačić, sodnik Vrhovnega izvršnega sveta.
18. »O BUDŽETSKOM SISTEMU U FNRJ«, — dr. Vladimir Murko, profesor Pravne fakultete v Ljubljani.
19. »POLOŽAJ, PRAVA I DUŽNOSTI JAVNIH SLUŽBENIKA U FNRJ«, — Vlado Nikolić, pomočnik sekretarja Zveznega izvršnega sveta, in Jovan Jovanović, načelnik oddelka v Sekretariatu Splošne uprave Zveznega izvršnega sveta.
20. »O RADNIM ODNOSIMA U PRIVREDI«, — Milan Laković, načelnik oddelka v Sekretariatu za delo Zveznega izvršnega sveta, in dr. Teofil Popović, višji referent v Sekretariatu za delo Zveznega izvršnega sveta.
21. »POLOŽAJ GRADJANA I ORGANIZACIJA U UPRAVNOM POSTUPKU«, — dr. Nikola Stjepanović, profesor Pravne fakultete v Beogradu.
22. »O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU U FNRJ«, — dr. Nikola Dilber, svetnik Zveznega izvršnega sveta.
23. »O PENZIONOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU U FNRJ«, — dr. Nikola Dilber, svetnik Zveznega izvršnega sveta.

Navedene publikacije bodo izšle iz tiska v zbirkah, ki bodo vsebovale več knjig iz prejšnjega programa. Prijave za predplačilo, po znižanih cenah, se bodo sprejemale izključno v posameznih najavljenih skupinah, ki so v tisku. V teku februarja 1957. leta bo izšla iz tiska prva zbirka, ki bo vsebovala 7 knjig, kakor je navedeno v programu, in sicer:

1. »Sistem družbenog upravljanja u socialističnoj demokratiji«, od dr. Leo Gerškovića; 2. »Sistem lokalne samo-

uprave u Jugoslaviji«, od prof. dr. Jovana Djordjevića; 3. »O kreditnom sistemu u FNRJ«, od prof. dr. Miloša Vučkovića; 4. »O poreskom sistemu u FNRJ«, od Sava Milatovića; 5. »Pravni položaj privrednih preduzeća u FNRJ«, od prof. Pava Rastvočana; 6. »O privrednim prestupima«, od dr. Milana Dokića in Vladimira Mi-kića; 7. »O privrednim sporovima«, od dr. Zdenka Bačića.

denar plača vnaprej, in sicer do 31. januarja 1957. leta v koristi našega tekoč. računa št. 1031-T-582.

Opozorjamo, da je cena za predplačnike znatno nižja od prodajne cene posameznih zbirki, po izidu iz tiska. Prijave kakor tudi predplačila je treba poslati na naš naslov z opombo na hrbti strani nakaznice.

»Za prvu grupu izdanja »Priručne biblioteka za pravna i društvena pitanja«.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

Založniško-tiskarsko podjetje, Beograd, Prizrenska 6
Poštni predal št. 479. — Tekoči račun 1031-T-528.

Kinematografi

Vabilo na sklepanje pogodb

Pozivamo vse kinematografe na vsem področju FLRJ, da začnejo sklepati pogodbe za prikazovanje filmskih novosti v letu 1957. Zaradi sklepanja letnih pogodb, prosimo vse kinematografe, da se čimprej obrnejo na predstavništva »CROATIA-FILM«, in sicer:

- Kinematografi iz LR Srbije in LR Makedonije
predstavništvo »CROATIA-FILM«, Beograd, Čika Ljubina 15 — telefon 25-116
- Kinematografi iz AP Vojvodine
predstavništvo »CROATIA-FILM«, Novi Sad, Slovačka 16, telefon 30-74
- Kinematografi iz Bosne in Hercegovine ter Črne gore
predstavništvo »CROATIA-FILM«, Sarajevo, Kr. Tomislava 22 — telefon 54-62
- Kinematografi iz Istre in Hrvatskega Primorja
predstavništvo »CROATIA-FILM«, Rijeka, Dolac 13, telefon 20-80
- Kinematografi iz Dalmacije
predstavništvo »CROATIA-FILM«, Split, Trg republike 4 — telefon 35-55
- Kinematografi iz Hrvatske in Slovenije ter severne Bosne
predstavništvo »CROATIA-FILM«, Zagreb, Katančičeva ul. 3, — telefon 32-330

● Pogodbe za »FILMSKE NOVOSTI« za leto 1957 za kinematografe z ožkim filmom bo sklepala »CROATIA-FILM«, Zagreb — centrala, Katančičeva 3, telefon 38-955

Cene se gibljejo na isti ravni kot leta 1956, to je na ravni cen dejanskih stroškov izdelave »Filmskih novosti«, v kateri je vključena tudi stalna dotacija kot kritje razlike dohodkov in dejanskih stroškov izdelave

Predstavništva »CROATIA-FILMA« bodo hkrati sklepala pogodbe za posebni žurnal »FILMSKIH NOVOSTI« pod nazivom

»Kroz ceo svet«

ki bo izhajal vsak prvi četrtek v mesecu in bo vseboval kratke zanimivosti iz vsega sveta (zgodb iz inozemskih žurnalov).

Prva številka »FILMSKIH NOVOSTI« bo izšla 1. januarja 1957, »KROZ CEO SVET« pa 10. januarja 1957

»FILMSKE NOVOSTI« bodo poslana le kinematografom, ki bodo predhodno sklenili pravomočno pogodbo.

»CROATIA-FILM«
podjetje za promet s filmi — Zagreb

1704

Še vedno »GRENKI RIŽ«

S prvim filmom Silvine Mangano, z zgodbo o »Grenkem rižu«, ki so jo kmalu po drugi svetovni vojni posneli na filmski trak, se je začela nova doba italijanskega filma. Namesto zgodovinskih gnjati iz predvojne dobe in fašističnih propagandnih filmov iz vojnih časov je stopil v ospredje realizem. Rossellini je s svojim filmom »Rim odprto mesto« postavil prve temelje, odkritelj Silvine Mangano pa je sledil temu primeru.

Tema o »Grenkem rižu« in ubogih izkoriščanih delavkah na riževih poljih, ki za žalostno nizko nagrado opravljajo pravo tlako, je ostala aktualna in (blagajniški) uspeh »Grenkega riža« ni zgrešil svojega cilja. Vendar je minilo precej časa, preden se je še drugi producent odločil za podobno temo. Silvana Mangano je s svojim prvim filmom uvedla modo, da lepote kraljice po pravilu takoj po njihovi izvolitvi povabijo pred kamero in da te ne glede na igralske sposobnosti od-

igrajo glavno vlogo. Lucia Bose, Silvana Pampanini, Gina Lollobrigida in sedaj še Sofia Loren

raj do pike. Naslov filma je »Zevce riža« in je še tem pomembnejši, ker je dal priložnost za filmski debut novinki, obenem pa se je popolnoma odrekel v zadnjih letih ustaljeni praksi, namreč da mora imeti glavna igralka čimbolj bogate telesne oblike. Elsa Martinelli, ki igra v tem filmu glavno vlogo, je popolnoma drugačen tip kot njene prednice, saj precej spominja na Audrey Hepburn, ki se je uve-

ljavila prav v filmih »Rimske počitnice« in »Sabrina«. Morda je treba iskati vzrok, da so se v Italiji odločili za ta korak prav v tem, da je Audrey nedavno snemala v Rimu veliki film »Vojna in mir«.

Elsa Martinelli je bila rimska manekenka in je zaslovela čez noč. K temu je vsekakor precej pripomogel tudi Kirk Douglas, ki jo je povabil v Hollywood, kjer je nastopila v enem ameriškem filmu, nato pa se je vrnila v domovino, kjer redno snema.

Zdaj v Italiji sicer še vedno »vlada« Sophia Loren (Gina je postala internacionalna), ob njej pa počasi, toda zagotovo vzhaja zvezda fantovske Else Martinelli, ki v čvrstih črnih dokolenkah kot delavka na rižnih poljih še zdaleč ni takšna, kot so bile njene prednice, zato pa njen obraz izraža govornico, ki je veliko bolj prepričljiva kot še tako zaobljene telesne mere. Morda ji bo celo uspelo — kar drugim ni bilo dano — da bodo filmskim obiskovalcem ostali v spominu vtisi, ki ne temeljijo samo na čustvenih učinkih.

Sandra Milo je začela v italijanskem filmu, nedavno pa je prišla v Pariz, kjer je nastopila v Jacquesa Beckerja pustolovskem filmu »Arsène Lupin«.

Filmski DROBIŽ

Italijanska igralka Antoinella Lualdi in Philippe Lamaire bosta v filmu »Nismo več otroci« filmska nečakinja G. Morley in filmski sin: Cl. Dauphina. Zadnja dva sta sodelovala že v prvi filmski verziji leta 1936, ki jo je režiral Augusto Genina. Ponovitev bo režiral Georges Lacombe in bo uporabil v novi verziji tudi nekatere prizore iz starega filma.

Leta 1938 so posneli film »Zvezde se svetijo«; v njem je nastopilo 36 najbolj znanih zvezdnikov tistega časa. Sedaj sestavljajo iz starih in novih posnetkov — motto je spet »Zvezde se svetijo« — film, ki bo združil sedanje zvezdnice z nekdanjimi. Naslov: »To je dano samo enkrat«.

Prve dni po novem letu bodo začeli v Tripolisu snemati ameriški film »Legenda o Timbuktu«. Glavni igralci Sophia Loren, Rossano Brazzi in John Wayne pa bodo morali praznovati Novo leto kar v letalu, zakaj začetek snemanja je predviden za januarja.

Stevilnim nemškimi igralcem in igralkam, ki so se že preselili ali pa so skočili na kraji »izlet« čez veliko lužo, se bo zdaj pridružil še nadarjeni Oscar Werner. Uveljavil se je letos spomladi v Cannesu, kjer so zelo hvalili njegovo kreacijo Mozarta v filmu »Podaj mi roko za življenje«, ki ga bomo bržkone videli tudi pri nas. Werner bo v Hollywoodu nastopil v filmu, katerega scenarij bodo napisali po

so to doživele, niso pa postale slavne kar s svojim prvim filmom, kot je bilo to s Silvano Mangano. Nasprotno pa kaže, da je tema o italijanskih delavkah zelo prikladna, zakaj Sofia Loren je imela prav s svojim prvim večjim filmom srečo. V filmu »Dekle z reke« igra delavko, ki je zaposlena v neki tovarni ribjih konserv in s svojo pojavo zmeša glave vsem delavcem, z najbolj zapeljivim pa doživi skorajda tragično ljubezensko zgodbo.

Naslonitev na »Grenki riž« je očitna, okolje je podobno in konec — seveda happy end — isti. Pričakovanja producentov so se uresničila in film je prinesel Sofiji Loren prav tolikšno popularnost, kot nekoč »Grenki riž« Silvine Mangano, ki se je danes skorajda povsem odrekla filmski karieri, ker se je poročila s producentom svojega prvega filma. Vendar ni ostalo samo pri filmu »Dekle z reke«. Pred kratkim se je še neki tretji producent odločil za zgodbo, ki je »Grenkemu rižu« podobna sko-

Ko je Freddyja (Cameron Moore) pičila v pragozdu kača, je skušala obupana Horsefall (Jane Anderson) izsesati strup iz rane. Spremljevalca Jean Paget (Virginia McKenna) in japonski narednik (Takagi) sta jo opazovala brez moči. — To je prizor iz angleškega filma »Mesto kot Alice«, ki pripoveduje pretresljivo zgodbo mlade Angležinje ob japonskem napadu na Malajsko. Pri nas bomo videli ta film pod naslovom »Skozl pekel«.

Sofia Loren in Rino Bataglia v filmu »Dekle z reke«.

Tudi Rita Moreno je ena izmed tistih, ki so se z lepoto in s komolci prerinile do posnetkov »pin-up«. Kako je z njenim igralskim talentom, se ne ve, posnetek pa kaže, da se zna »vesti« pred kamero.

ŠVEDI SO PODRAŽILI VSTOPNICE

Na Švedskem so podražili vstopnice za povprečno četrt krono. Najcenejša kino vstopnica stane zdaj 2,25 krono. Ker so od leta 1951 zvišali plače za povprečno 15% in ker so se medtem zvišali stroški za proizvodnjo filmov, so lastniki kinematografov sklenili zvišati tudi cenovno vstopnicam.

redu: Dana Wynter, Tim Hovey, Yul Brynner, George Nader, Joan Collins, Sheree North in Sal Mineo. Sele na štirinajstem mestu je prva evropska igralka Cornell Borchers, ki jo pri nas poznamo kot krušno mater iz filma »Razdvojeno srce«.

Zmagovalec Rod Steiger je debutiral v filmu »Tereza«, ki smo ga pred leti videli tudi pri nas.

Zares prodril je šele s Kazanovim filmom »Na pristaniški obali«. Njegova najboljša novejša filma sta »Tem trši bo udarec« in »Veliki nož«. Prvič po letu 1943 je v tem natečaju zmagal karakterni igralec. Oba omenjena filma je bila pripravljena odkupiti za prikazovanje pri nas »Vesna«, vendar so ju Američani dali na listo filmov, ki »niso za izvoz v komunistične države«. Sta zelo napredna in sodita med vrhunske stvaritve Hollywooda.

Filma »Poljub pred smrtjo« in »Črni sokol« sta prinesla mlademu Jeffreyju Hunterju drugo mesto. Njegov prvi film je bila napeta kriminalka »Stirinajest ur«, ki smo jo videli tudi pri nas. Mlada Natalie Woods se je uveljavila predvsem v drugem Deanovem filmu »Upornik brez vzroka« in samo njemu se mora zahvaliti za svoje tretje mesto. Na četrtem mestu se je znašla Angležinja Dana Wynter, predvsem zaradi tega, ker so jo vse leto vztrajno reklamirali kot naslednico Grace Kelly. Peto mesto obeta enajsetnemu Timu Hoveyu kariero otroškega zvezdnika, kakršno po Margaret O'Brienovi v ZDA ni dosegel nihče več.

»ČRNI BISERI«

Režiser Toma Janič je pri nas bolj malo znan, kar pa ni prav nič čudno, če vemo, da se je doslej ukvarjal samo z dokumentarnimi filmi. Taki filmi so seveda zelo redkokdaj deležni večje pozornosti, zato ostanejo njihovi avtorji večinoma neznanj osaj dotlej, dokler se ne odločijo za korak naprej — za režijo igranega filma. Tudi Janič stoji pred to veliko preizkušnjo.

Režiral bo »Črne bisere«. Scenarij za film je napisal novinar Jug Grizelj; snemati bodo začeli takoj po novem letu v sarajevskih ateljejih, zunanje posnetke pa bodo napravili na otoku Lokrumu pri Dubrovniku in na Korčuli. V središču dogajanja so otroci — sirote brez staršev — v Domu za prevzgojo mladine, kraj dogajanja pa je osamljeni otok. Filmski zaplet bo po režiserjevi izjavi v tem, kako najti ključ do teh otroških src. Za vlogo upravnika bo treba najti igralca — vsaj tako je dejal režiser — ki je dober športnik. Prav zaradi tega je prvi kandidat Sjeberin Bijelič, ki

V vseh mogočih kostimih je nastopila Brigitte Bardot v svojem najnovejšem filmu »Nevesta je preveč lepa«, ki so ga Francozi pred kratkim posneli v pariških ateljejih.

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ MILAN MAVER

nekem romanu Irwina Shawa. Potem se bo vrnil v domovino in bo spet nastopal v dunajskem gledališču Josetsstadt.

Ce sodelujejo v ameriškem filmu štirje zvezdniki, potem na koncu zagotovo ostaneta dva para. Tako je tudi v filmu »Bless Broadwaya«, v katerem nastopata na eni strani Bing Crosby in Donald O'Connor, na drugi pa pariška prva balerina Zizi Jeanmaire in Mitzl Gaynor. Glasbo je napisal znani skladatelj Cole Porter.

Cesta je spet prizorišče za nepozabno igralko iz filma »Cesta« Julietto Massina v njenem novem filmu »Cabrilske noče«, ki ga prav tako režira njen mož Federico Fellini; Amadeo Nazari pa je njen soigralec.

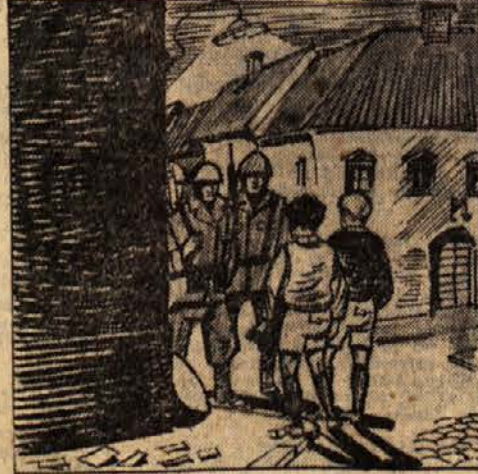
Znani alpinist Hermann Buhl, ki je osvojil vrh Nanga Parbat, je nastopil kot namestnik Adriana Hovena v nevarnih prizorih pri plezanju na Mont Blanc, medtem ko je Buhlova žena nadomestila v prav tako nevarnih prizorih franc. igralko Barbaro Laage. Režiser filma »Sin Mont Blanca« je francoski strokovnjak za gorske filme Gaston Rebuffat.

160 Minil je teden dni, minila sta dva tedna — Janezovega očka ni bilo. Janez je vedel: nekaj se je zgodilo. Očka bi mu bil v vsakem primeru poslal vsaj kratko sporočilo. Sporočilo je prišlo po treh tednih — pa ne od očka. Prišel je Bojan in Janezu povedal, da so mu očka zaprli, da pa je v zaporu vse vsrtašno tažil in so ga potem odpeljali z velikim transportom pripornikov v internacijo.

161 Takrat še niti Bojan niti Janez nista vedela, da transport interniranov, v katerem je bil Janezov očka, ni prišel do cilja: na Verdru so ga napadli partizani. V temni noči so ustavili vlak s priporniki in skoraj brez boja osvobodili vse, ki so bili v njem. Velika večina zapornikov ni po svoji osvoboditvi niti za hip oklevala: tri sto mož je tisto noč odšlo s partizani v svobodno gozdovo.

162 Mati mrtva, oče odpeljan v internacijo. Janez je ostal sam. Pa ni bil sam! Pri Petrovi materi je našel drugi dom, v svojih tovariših pa zveste prijatelje. In Janez ni obupal: spet so se vrstile akcije. Nekega večera sta s Petrom tik pred policijsko uro potresla neko ulico, da je bila vsa bela in rdeča od belih listkov z rdečimi zvezdami. Opravila sta že, ko sta se znašla pred italijansko patroljo.